

Druk Nr 124/2019
z dnia 29 kwietnia 2019 r.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi
za 2018 rok**

Wstęp.....	6
Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych.....	7
CZĘŚĆ I	8
ZADANIA Z ZAKRESU USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	8
1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi	8
1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny	8
1.2. Powody przyznania pomocy	8
1.3. System świadczeń	9
1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	10
1.5. Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020	10
1.6. „Apteka Komunalna”	11
1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych	11
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	12
2.1. Usługi opiekuńcze	12
2.2. Dzielne domy pomocy.....	12
2.2.1. Dzienny Domu „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4	13
2.3. Domy pomocy społecznej	13
2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	15
2.5. Orzekanie o niepełnosprawności.....	16
3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom	17
3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	17
3.2. Środowiskowe domy samopomocy.....	18
3.3. Kluby Samopomocy.....	18
3.4. Mieszkania chronione dla osób z niepełnosprawnościami	18
3.5. Dzielne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych	19
4. Pomoc osobom bezdomnym	19
4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie).....	19
4.2. Realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”	20
4.3. Realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”	21
4.4. Realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	21
4.5. Punkt Pomocy Charytatywnej	21
4.6. Streetworking	22
5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu.....	22
5.1. Bank Żywności.....	22

5.2. Hostel dla osób z problemem alkoholowym	23
6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych	23
6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)	23
6.2. Program reintegracji zawodowej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)	23
6.3. Program reintegracji społecznej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)	24
7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	24
8 Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	24
8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie	24
8.2. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	25
8.3. Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	25
8.5. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	25
9. Pomoc migrantom	26
9.1. Pomoc cudzoziemcom	26
9.2. Pomoc repatriantom	27
9.3. Pomoc repatriantom z programu „Rodak”	27
9.4. Pomoc z tytułu Karty Polaka	27
10. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni	28
11. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	28
12. Praca socjalna	28
12.1. Praca socjalna na rzecz społeczności lokalnej	29
12.1.1. Działania podejmowane w ramach Centrum Aktywności Lokalnej	29
12.1.2. Zorganizowanie festynu „Żegnaj szkoło na wesoło”	30
12.1.3. Zorganizowanie Gry Miejskiej	30
12.1.4. Uczestnictwo w VIII Edycji Festiwalu Wolontariatu Kontakt Łódź 2018	30
CZĘŚĆ II	32
Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	32
1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	32
1.1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	32
1.2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	33
1.3. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	33

1.4. Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	34
2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej.....	34
2.1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.....	34
2.1.1. Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej	35
2.1.2. Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej	36
2.1.3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej.....	36
2.1.4. Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze	38
2.2 Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej	38
2.2.1. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej	40
2.3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych.....	40
2.4. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej.....	41
2.4.1. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych	41
2.4.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.....	42
2.4.3. Dodatkowe działania w zakresie udzielania wsparcia osobom usamodzielnianym	42
2.5. Organizowanie szkoleń	42
2.5.1. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.....	42
2.6. Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej	43
CZĘŚĆ III	44
Działania na rzecz włączenia społecznego.....	44
1. Projekt „Świetlice.Lodz”	44
2. Projekt „Aktywny Krok”	46
3. Projekt „Rodzina w Centrum”	46
4. Projekt „Opiekuńcza Łódź”	47
5. Projekt „Aktywna Łódź”	47
6. Projekt „Rodzina w Łodzi do celu”.....	48
7. Kluby Integracji Społecznej	48
8. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej.....	49
9. Centrum Integracji Społecznej (Miejski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)	50
CZĘŚĆ IV	51
Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego oraz zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi.....	51

1. Budżet obywatelski	51
1.1. Dzielne dom pomocy.....	51
1.2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	51
2. Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi	52
CZEŚĆ V.....	53
Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	53
1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:	53
2. Rozwój pieczy zastępczej:	53
3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:	53
4. Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki:	54
5. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:	54
6. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne:	53
7. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:	54
CZEŚĆ VI	55
1. Kontrole merytoryczno-finansowe.....	55
1.1. Kontrole wewnętrzne	55
1.2. Kontrole zewnętrzne	56
2. Struktura organizacyjna i zatrudnienie.....	56
2.1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	56
2.2. Obsługa organizacyjna	57
2.3. Zatrudnienie	58
3. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 roku....	59
4. Główne sukcesy i bariery w prowadzonej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r.	70
4.1. Sukcesy:	70
4.2. Bariery:.....	71
5. Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	72

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta powołaną uchwałą Nr VI/84/90 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań podejmowanych na rzecz mieszkańców Miasta, określonych w przepisach prawa, a w szczególności w ustawach:

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.),
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.),
- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.),
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1510 ze zm.),
- z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.),
- z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1878),
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511 ze zm.),
- z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 1265 ze zm.),
- z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 217),
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 609 ze zm.),
- z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r., poz. 2094 ze zm.),
- z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 ze zm.).

Zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w ramach działalności własnej oraz za pośrednictwem innych podmiotów – w oparciu o zawarte umowy.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych

Środki finansowe na realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zadania z zakresu pomocy społecznej pochodziły z budżetu Miasta i dotacji rządowych. Realizowane zadania podzielone były na zadania własne (gminy i powiatu) oraz zadania zlecone (gminie i powiatowi).

W 2018 roku wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na realizację zadań własnych i zleconych wyniosły łącznie 212 801 190,65 zł , w tym:

137 513 587,11 zł	na zadania własne gminy,
1 453 735,63 zł	na zadania zlecone gminie,
63 291 597,96 zł	na zadania własne powiatu ,
10 542 269,95 zł	na zadania zlecone powiatowi.

Wydatkowano również kwotę 14 080 265,73 zł pochodzącą z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Strukturę wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r. z podziałem na rodzaje zadań zawarto w CZĘŚCI VI pkt 3 *Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r.* (str.58).

CZĘŚĆ I

ZADANIA Z ZAKRESU USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny

W roku 2018 z pomocy w formie świadczeń korzystało ogółem 17 050 rodzin (27 045 osób wraz z członkami rodzin). Porównując liczbę osób objętych pomocą do liczby ludności wygenerowanej z rejestru mieszkańców Miasta Łodzi (wg stanu na dzień 31.12.2018 r. - liczba ludności wynosiła 634 091 osób) świadczenia otrzymało 4,26% łodzian. Dla porównania w 2017 r. pomocą objętych było 19 340 rodzin (31 293 osób w rodzinach), co stanowiło wówczas ok. 4,90% mieszkańców Łodzi.

Najliczniejszą grupę klientów, którym udzielono wsparcia były środowiska jednoosobowe (osoby samotne lub samotnie gospodarujące) oraz rodziny emerytów i rencistów. Liczną grupę stanowiły również rodziny z dziećmi.

1.2. Powody przyznania pomocy

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające między innymi ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy czy uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

TABELA Nr 1

Rozkład dysfunkcji występujących w środowiskach objętych pomocą w 2018 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	5 471	8 893
Sieroctwo	9	16
Bezdomność	630	713
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 104	4 130
Bezrobocie	8 541	16 480
Niepełnosprawność	7 416	9 995
Długotrwała lub ciężka choroba	10 779	15 189
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2 461	6 780
Przemoc w rodzinie	92	254
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	2	3
Alkoholizm	962	1286
Narkomania	116	149

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	340	450
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt stały	16	38
Zdarzenie losowe	93	152
Sytuacja kryzysowa	8	22

Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznano pomoc w 2018 r. były: długotrwała lub ciężka choroba (63,22%), bezrobocie (50,09% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej), niepełnosprawność (43,50%) i ubóstwo (32,09%).

1.3. System świadczeń

Pomoc mieszkańcom Miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opału, leków i inne).

TABELA Nr 2

Świadczenia zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Zasiłki stałe	24 051 423	5 029	49 512	485,77
Zasiłki okresowe	21 001 919	10 546	76 143	275,82
Pomoc w formie posiłku	3 040 003	4 934	596 490 ^{1/}	5,10
Zasiłki celowe ^{2/}	15 447 672	15 114	89 445	172,71
Sprawienie pochówku	758 832	216	216	3 513,11
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	27 300	33	33	827,27
Bilety kredytowane	467	4	13	35,92
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych	66 693	14	378	176,44
Razem	64 394 309	x	x	x

^{1/} Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

^{2/} W pozycji „Zasiłki celowe” wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i w ramach projektu „Apteka Komunalna”.

Zarówno w 2018 r., jak i w latach wcześniejszych, największe wydatki związane z realizacją świadczeń zostały poniesione na wypłatę zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych.

1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w szczególności: 4 277 osobom pobierającym zasiłek stały, 150 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, 6 uchodźcom objętym indywidualnym programem integracji, 14 osobom realizującym kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 1265 ze zm.) oraz 5 osobom bezdomnym wychodzącym z bezdomności - niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W 2018 r. ww. grupom klientów opłacono 42 242 składki na łączną kwotę 2 056 375,74 zł.

1.5. Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

W roku 2018 kontynuowano realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz. 821).

Na realizację zadania wydatkowano ogółem 16 176 378 zł, z czego 3 293 141 zł (tj. 20,36 %) pochodziło z budżetu gminy, a 12 883 237 zł (tj. 79,64 %) z budżetu państwa.

W ramach programu udzielano wsparcia w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności.

TABELA Nr 3

Świadczenia zrealizowane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń *	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Posiłki	3 040 003	4 934	596 490	5,10
- w tym: posiłki dla dzieci	2 104 212	4 082	409 332	5,14
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	13 136 375	10 483	73 192	179,48
Razem	16 176 378	x	x	x

* W przypadku pomocy w formie posiłku liczba świadczeń równa jest liczbie spożytych posiłków.

Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby dorosłe.

Pomoc w formie posiłków dla dzieci i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej realizowana była w żłobkach, przedszkolach, szkołach, jadłodajniach i kuchniach społecznych.

W przypadku dzieci oraz uczniów program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przewidywał możliwość objęcia pomocą bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego – decyzję o potrzebie udzielenia dziecku pomocy w formie posiłku podejmował odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły. Przyznawanie pomocy bez wymogu przeprowadzania wywiadu środowiskowego było możliwe dzięki przyjęciu przez Radę Miejską w Łodzi Uchwały Nr LXXX/1692/14 z dnia 12 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego "Szczególne zasady dożywiania uczniów lub dzieci" na lata 2014-2020. W 2018 r. tego rodzaju pomocą objęto 25 dzieci, wydano 1 166 posiłków o wartości 7 748 zł (dla porównania w 2017 r. pomocą objęto 36 dzieci, wydano 2 236 posiłków o wartości 10 913,70 zł).

Pomoc w formie posiłków dla osób dorosłych realizowana była w jadłodajniach i kuchniach społecznych, finansowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu korzystały z jadłodajni i kuchni społecznych usytuowanych w 5 różnych punktach Miasta, prowadzonych przez 4 podmioty na zlecenie Miasta Łodzi: Caritas Archidiecezji Łódzkiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Centrum Służby Rodzinie oraz Konwent Bonifratrów. W ramach realizacji zadania, kuchnie i jadłodajnie zapewniały od poniedziałku do piątku gorące posiłki oraz wydawały suchy prowiant na dni wolne od pracy.

W 2018 r. z pomocy żywnościowej w jadłodajniach i kuchniach społecznych skorzystało łącznie 870 osób - klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku. Posiłki realizowano na podstawie przeprowadzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydanych decyzji administracyjnych.

1.6. „Apteka Komunalna”

Program „Apteka Komunalna” skierowany był do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W programie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

Celem programu było umożliwienie podjęcia leczenia przez osoby o niskim statusie ekonomicznym.

Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2018 r. poz. 1508 ze zm.). Pomoc na leki i materiały opatrunkowe przyznawana była w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom Ośrodka. W omawianym okresie z tej formy pomocy skorzystało 2 633 osób, a wartość zrealizowanych świadczeń wyniosła 404 804,30 zł.

1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wypłacał na podstawie postanowień sądu wynagrodzenia dla opiekunów

prawnych za sprawowanie opieki. Wysokość wynagrodzenia oraz okres, na jaki zostaje ono przyznane, określa sąd.

W 2018 r. 127. opiekunom prawnym wypłacono łącznie 1 539 świadczeń. Wartość zadania (wraz z kosztami obsługi) wyniosła 359 799,64 zł.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

2.1. Usługi opiekuńcze

W 2018 r. realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były następujące podmioty:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, z siedzibą przy ul. Wólczańskiej 217/219,
- Łódzki Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą przy ul. Piotrkowskiej 203/205,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów z siedzibą przy ul. Nawrot 27,
- Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce” z siedzibą Łodzi przy ul. Narutowicza 114.

Pomoc w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania skierowana była przede wszystkim do osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej klienta.

Na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, skierowana do osób wymagających - z uwagi na rodzaj niepełnosprawności - specjalistycznej opieki. W 2018 r. zadanie realizowały:

- Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi z siedzibą w Łodzi przy ul. Kosynierów Gdyńskich 61 A,
- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi przy ul. Staszica 1/3,
- Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce” z siedzibą w Łodzi przy ul. Narutowicza 114.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze skierowane były do osób, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Specjalistyczne usługi dostosowane były do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2018 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ilości 648 469 godzin skorzystało 3 081 osób, w tym 5 842 godziny stanowiły specjalistyczne usługi opiekuńcze, z których skorzystało 36 osób.

2.2. Dzielne domy pomocy

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia w organizacji życia codziennego korzystały z funkcjonujących na terenie Miasta Dzielnych Domów Pomocy (zwanymi Domami

Dziennego Pobytu). Placówki te prowadzone były przez Miasto oraz na zlecenie Miasta Łodzi przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111.

Miejskie Domy Dziennego Pobytu (w tym Dzienny Dom „Senior – WIGOR”) usytuowane były w strukturach organizacyjnych Wydziałów Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi (17 Domów) i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej. Dysponowały one łącznie 830 miejscami. W roku 2018 z ww. placówek skorzystało 973 osób.

Caritas Archidiecezji Łódzkiej prowadził 2 Domy: przy ul. Gdańskiej 111 i przy ul. Odolanowskiej 46. Obie placówki zaplanowane były na 95 miejsc. W roku 2018 z placówek niepublicznych skorzystało 99 osób.

Placówki zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco - rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, zajęcia o charakterze kulturalno-edukacyjnym, uczestnictwo w kulturze itp.

Wydatki związane z prowadzeniem publicznych dziennych domów pomocy w 2018 r. wyniosły ogółem 7 827 979,26 zł, w tym kwota 187 025,38 zł wydatkowana była na adaptację oraz zakup niezbędnego wyposażenia obiektu przy ul. Podgórznej 2/14 dla potrzeb uruchomienia kolejnego Domu Dziennego Pobytu.

2.2.1. Dzienny Domu „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4

W 2018 r. kontynuował działalność Dzienny Dom „Senior-WIGOR” mieszczący się w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego, z usług którego mogą korzystać mieszkańcy miasta Łodzi - osoby nieaktywne zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia. W 2018 r. placówka dysponowała 50 miejscami.

Dom realizował zadania wynikające z Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020, w szczególności zapewniał usługi:

- socjalne,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie,
- terapii zajęciowej.

Dodatkowo Dom angażował seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Łódzkim, Miasto Łódź otrzymało środki w wysokości 150 000,00 zł na realizację zadania „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+”.

2.3. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej.

W 2018 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym:

- 13 domów prowadzonych przez Miasto Łódź,
- 2 domy prowadzone na zlecenia Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te łącznie do końca sierpnia 2018 r. dysponowały 2 001 miejscami, natomiast od września 2018 r. liczba miejsc łącznie wynosiła 1991 (zmniejszenie liczby miejsc o 10 w jednym z domów pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych). W okresie od dnia 1 stycznia

do 31 grudnia 2018 r. Miasto Łódź – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zlecało prowadzenie Rodzinnego Domu Pomocy dla 4 osób niepełnosprawnych intelektualnie – kontynuacja zadania z 2017 r.

TABELA Nr 4

Domy pomocy społecznej według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg stanu na dzień 31.12.2018 r.		Liczba miejsc organizacyjnych wg stanu na dzień 31.12.2018 r.		Liczba osób przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
dla osób przewlekle psychicznie chorych	2	1	275	116	293	127
dla osób przewlekle somatycznie chorych	4	0	920	0	1 158	0
dla osób somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku	1	0	100	0	122	0
dla osób w podeszłym wieku	4	0	334	0	400	0
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	1	0	49	0	51	0
dla osób dorosłych niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	1	0	178	0	188	
dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	0	19	0	19
RAZEM	13	2	1 856	135	2 212	146
	15		1991		2 358	

W 2018 r. w łódzkich domach pomocy społecznej rotacyjnie przebywało 2 358 osób. Ponadto w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim rotacyjnie przebywało 194 mieszkańców Łodzi. Dla porównania w 2017 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 2 361 osób, a w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim - 198 osób.

Zaangażowanie środków finansowych Miasta Łódź w odpłatność za pobyt mieszkańców Łodzi w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów na dzień 31.12.2018 r. wynosiło 5 311 142,48 zł.

Domy prowadzone przez podmioty niepubliczne:

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP im. bł. E. Bojanowskiego – Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 (dla osób przewlekle psychicznie chorych – 116 miejsc),
- Fundacja im. św. Brata Alberta – Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Helenówek 7 (dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn – 19 miejsc).

W 2018 r. z domów pomocy społecznej prowadzonych przez wyżej wymienione podmioty skorzystały łącznie 146 osób.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, miały za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich

podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Placówki zapewniały, oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczyły usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności, a także zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, utrzymaniu i rozwijaniu przez podopiecznych kontaktów z rodziną i środowiskiem. W przypadku dzieci placówki świadczyły również usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych. Podopieczni mieli możliwość nauki i uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych. Istotną metodą edukacyjną było uczenie i wychowanie przez doświadczenie życiowe.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 1 966 osób, w tym:

- 1 844 osoby w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź,
- 135 osób w domach pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie Miasta Łódź,

z tego:

- 501 osób umieszczonych na podstawie tzw. starych zasad,
- 1 465 osób umieszczonych na podstawie tzw. nowych zasad.

Ponadto 4 osoby przebywały w Rodzinnym Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Z uwagi na strukturę wieku mieszkańców Łodzi, zapotrzebowanie na miejsca w placówkach jest bardzo duże, w szczególności w domach dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz przewlekle psychicznie chorych. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w łódzkich domach pomocy społecznej, według stanu na dzień 31.12.2018 r., wynosiła 633. Największy odsetek – około 67 %, stanowiły osoby oczekujące na umieszczenie w placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Począwszy od miesiąca kwietnia 2017 r. dysponentem budżetu na funkcjonowanie domów pomocy społecznej jest Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi.

Koszty związane z prowadzeniem Rodzinnego Domu Pomocy w 2018 r. wyniosły 109 680,00 zł.

2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizował Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Realizowane zadania to:

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie do pokrycia osobom niepełnosprawnym kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych,
- dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych kosztów organizacji zajęć i imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika,
- finansowanie i nadzór nad działalnością warsztatów terapii zajęciowej,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”,
- wyrównywanie różnic między regionami III obszar B i C.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta (Miasto dofinansowało koszty funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej).

Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na realizację programu pilotażowego „Aktywny samorząd” w 2018 roku wyniosły łącznie 14 677 766,69 zł, w tym 14 080 265,73 zł pochodziło ze środków PFRON i 597 500,96 zł ze środków Miasta.

TABELA Nr 5

Rodzaj świadczenia	Liczba beneficjentów
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem	1 482
w tym : - dorośli	1 119
- dzieci	363
Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych	3 012
Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych	297
Dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych	141
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki	29
Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika	11
Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	325*

* 287 osób uczestniczyło w 9 warsztatach terapii zajęciowej, a 38 niepełnosprawnych łodzian uczestniczyło w warsztatach terapii zajęciowej działających na terenie Zgierza i Pabianic

Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych (bez programu „Aktywny samorząd” i programu „Wyrównywanie różnic między regionami III” w obszarach B i C) wyniosły 13 556 986,88 zł (w tym 597 500,96 zł - środki Miasta).

W 2018 roku po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował program „Aktywny samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji.

W sumie w roku ubiegłym do MOPS wpłynęły 549 wnioski dotyczące tego programu we wszystkich obszarach wsparcia, z czego rozpatrzono pozytywnie 522.

Program „Aktywny samorząd” był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Koszt realizacji programu wyniósł 796 464,94 zł. Program kończy się 15 kwietnia 2019 r.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami III” w obszarach B i C był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Koszt realizacji programu wyniósł 324 314,87 zł.

2.5. Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi realizował następujące zadania:

- ustalał niepełnosprawność osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- ustalał stopień niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawał legitymacje potwierdzające fakt bycia niepełnosprawnym,
- wydawał karty parkingowe.

Wydawane przez Zespół orzeczenia, poza ustaleniem niepełnosprawności, określały również wskazania odnośnie osoby orzekanej, w tym: dotyczące odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności współudziału (na co dzień) opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym (znaczące ograniczenie możliwości samodzielnego poruszania się).

Posiadanie orzeczenia uprawniało m.in. do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

TABELA Nr 6

Liczba wydanych orzeczeń w 2018 r.

Liczba wydanych orzeczeń	
Liczba wydanych orzeczeń ogółem	10 348
W tym: osoby przed 16 rokiem życia	1 253
osoby po 16 roku życia	9 995

W 2018 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi wydał 10 348 orzeczeń.

Ponadto, Zespół w 2018 r. wystawił 3240 legitymacji potwierdzających status osoby niepełnosprawnej oraz wydał 1 459 kart parkingowych osobom niepełnosprawnym i 16 kart uprawnionym placówkom.

W 2018 roku na działalność Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydatkowano kwotę 1 899 159 zł.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2018 r. zadanie polegające na organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi przy ul. Staszica 1/3 oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” z siedzibą w Lublinie przy ul. Kolorowej 6.

Z pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w 2018 r. skorzystało 50 osób, zrealizowano ogółem 19 470 godzin usługowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane były do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone w miejscu zamieszkania przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

3.2. Środowiskowe domy samopomocy

W roku 2018 na terenie Miasta funkcjonowało 5 Środowiskowych Domów Samopomocy prowadzonych na zlecenie Miasta Łodzi przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych przy ul. Pabianickiej 132 (60 miejsc),
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie przy ul. Przybyszewskiego 111 (20 miejsc),
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi przy ul. Chocianowickiej 198 oraz Cedry 2 (44 miejsca),
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Łodzi przy ul. Karolewskiej 70/76 oraz Garnizonowej 38 (55 miejsc),
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” przy ul. Próchnika 7 (26 miejsc).

Ogółem 205 miejsc.

Środowiskowe domy samopomocy świadczyły usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku 2018 r. z usług środowiskowych domów samopomocy skorzystało 266 osób.

3.3. Kluby Samopomocy

Na terenie Miasta funkcjonowały 2 kluby samopomocy, tj. Klub Samopomocy przy ul. Wrocławskiej 8, prowadzony na zlecenie Miasta Łodzi przez Klub Lokalnej Integracji „Lonia” oraz Klub Samopomocy „Więź” przy ul. Pabianickiej 132, prowadzony na zlecenie Miasta Łodzi

przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych.

Kluby przeznaczone były dla osób oczekujących na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź byłych uczestników środowiskowych domów samopomocy.

Kluby samopomocy zapewniały wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości, przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika.

Kluby świadczyły usługi w postaci indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i zajęć z zakresu kształtowania umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Rodzaj i zakres usług uwzględniał indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników. W roku 2018 r. z usług klubów samopomocy skorzystały 82 osoby.

3.4. Mieszkania chronione dla osób z niepełnosprawnościami

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, po zakończeniu hospitalizacji, umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych pod następującymi adresami:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach przy ul. Jedlinowej 42/44,

- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22,
- w Łodzi przy ul. Traktorowej 90 m. 34,
- w Łodzi przy ul. Krawieckiej 10abc,
- w Łodzi przy ul. Łagiewnickiej 102/116 m. 181.

W czasie pobytu w Mieszkaniach Chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ogółem w 2018 r. Mieszkania Chronione zapewniały 40 miejsc, z których rotacyjnie skorzystało 49 osób.

3.5. Dienne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych

W ramach struktury organizacyjnej MOPS działały 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych:

- przy ul. Rojnej 18a (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej 121 (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia),
- przy ul. Ćwiklińskiej 5a (35 miejsc organizacyjnych).

Placówki przeznaczone były dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa, autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszczany był pobyt w Domach osób w wieku powyżej 35 roku życia.

Domy zapewniały podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania.

W 2018 r. Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych zapewniały łącznie 100 miejsc. W zajęciach uczestniczyło 110 osób. Wydatki związane z prowadzeniem placówek w 2018 r. wyniosły 3 465 339,98 zł.

4. Pomoc osobom bezdomnym

4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)

Zapewnienie schronienia należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2018 r. schroniska i noclegownie usytuowane na terenie Łodzi dysponowały (według stanu na dzień 31.12.2018 r.) 422 miejscami zabezpieczającymi pobyt osobom bezdomnym. Rotacyjnie w ciągu roku przebywało w nich 1 107 osób, w tym:

- w placówce prowadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 182 osoby,
- w placówkach prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – 925 osób.

TABELA Nr 7

Placówki według typów i podmiotu prowadzącego – według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Typ placówki	Liczba placówek		Liczba miejsc organizacyjnych	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	0	2	0	200
Schroniska dla bezdomnych kobiet	1	1	82*	70
Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn	0	1	0	70
Razem	1	4	82	340

* w tym 20 miejsc noclegowych dla kobiet w ramach Schroniska dla Bezdomnych Kobiet

Miasto prowadziło Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7, będące w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. Placówka posiadała 82 miejsca organizacyjne, w tym 20 miejsc noclegowych w wyodrębnionej części Schroniska. W ciągu roku sprawozdawczego w Schronisku przebywały 182 osoby, z czego 67 osób na terenie Schroniska w systemie pomocy całodobowej oraz 115 osób skorzystało z miejsca noclegowego w wyodrębnionej części Schroniska.

Z oferty placówki korzystały osoby nie posiadające własnego miejsca zamieszkania lub nie mogące z różnych przyczyn przebywać w dotychczasowym środowisku. Mieszkankom Schroniska zapewniono m.in. pomoc psychologiczną i socjalną, świadczoną przez personel placówki oraz współdziałające z nią instytucje i organizacje przeciwdziałające zjawisku bezdomności.

Mieszkanki Schroniska były aktywizowane społecznie poprzez różnego rodzaju wydarzenia mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym: udział w cyklicznej akcji Festiwal Wolontariatu „Kontakt” czy IV Łódzka Wigilia. Osoby korzystające z miejsca noclegowego, poza możliwością skorzystania z noclegu, miały zapewnioną m.in. możliwość korzystania z kąpeli, zmiany odzieży, uzupełnienie brakujących elementów odzieży, poradnictwo socjalne i psychologiczne mające na celu aktywowanie osób do podjęcia działań na rzecz zmiany swojej sytuacji.

W 2018 r. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta prowadziło na terenie Łodzi 3 schroniska dla osób bezdomnych, w tym: 2 dla mężczyzn i 1 dla kobiet oraz noclegownię dla bezdomnych mężczyzn:

- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17 – zaplanowane na 160 miejsc,
- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – zaplanowane na 40 miejsc,
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Kwietniowej 2/4 – zaplanowane na 70 miejsc,
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – zaplanowana na 70 miejsc.

Łącznie wyżej wymienione schroniska i noclegownia zapewniały według stanu na dzień 31.12.2018 r. 340 miejsc dla osób bezdomnych. W ciągu roku sprawozdawczego w placówkach tych przebywało rotacyjnie 925 osób.

Placówki prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, poza możliwością czasowego zamieszkania, zapewniały m.in.: całodzienne wyżywienie, możliwość korzystania z kąpeli, dokonania prania i zmiany odzieży, uzupełnienia brakującej garderoby, poradnictwo prawne, poradnictwo socjalne (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - wyrobieniu dowodu tożsamości, złożeniu wniosku dot. przydziału lokalu socjalnego, złożeniu dokumentów dotyczących przyznania świadczenia rentowego lub emerytalnego itp.), opiekę lekarską i pielęgniarską, pomoc psychoterapeutyczną, mającą na celu podniesienie świadomości podopiecznych, ich uaktywnienie oraz stworzenie im warunków do wyjścia z bezdomności.

4.2. Realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”

Pomoc w formie umożliwienia pobytu w mieszkaniu wspieranym adresowana była do osób bezdomnych mających możliwość usamodzielnienia się, dążących do wyjścia z bezdomności i uzależnień. Celem funkcjonowania mieszkań była pomoc w wykształceniu umiejętności samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną. W czasie pobytu w mieszkaniach bezdomni mieli zapewniony m.in. udział w terapii wychodzenia z sytuacji bezdomności, realizację indywidualnego planu pracy oraz grupowych działań aktywizujących, praktyczne przygotowanie do samodzielnego życia. W 2018 r. w mieszkaniach wspieranych dla osób bezdomnych prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Łodzi przy ul. Trębackiej 3 przebywało rotacyjnie 18 osób bezdomnych, które zrealizowały podstawowy program pomocy osobie bezdomnej prowadzony w schroniskach i oczekiwały na mieszkanie z zasobów gminy.

4.3. Realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 15 marca 2018 r. oraz od 1 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. przy al. Piłsudskiego 119 w Łodzi funkcjonowała Świetlica dla Osób Bezdomnych prowadzona na zlecenie Miasta przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie. Placówka czynna była codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. W Świetlicy osoby bezdomne miały zapewniony pobyt dzienny, gorący posiłek i napoje, możliwość uzupełnienia brakującej garderoby w odzież odpowiednią do pory roku, możliwość skorzystania z węzła sanitarnego, środków czystości i higieny osobistej, pomocy pielęgniarskiej. Dziennie w Świetlicy przebywało od 27 do 128 osób.

W 2018 r. z placówki skorzystało 342 osoby, wydano 7 926 posiłków (obiadów) oraz 2 788 sztuk odzieży.

4.4. Realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”

W 2018 roku w okresie zimowym Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta realizowało program pn. „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”.

Założeniem programu było zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom bezdomnym (zapewnienie posiłku, ciepłej odzieży, leków, podstawowej opieki pielęgniarskiej), motywowanie osób bezdomnych do zmiany sposobu życia i podjęcia próby wyjścia z bezdomności, minimalizowanie zagrożenia zamrożeniem, podniesienie świadomości społecznej w zakresie problematyki bezdomności oraz instytucji i placówek pomocowych, zmniejszenie liczby osób bezdomnych pozostających bez schronienia i zabezpieczenia socjalnego, podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców Miasta poprzez zgromadzenie w jednym miejscu o określonej porze znacznej grupy bezdomnych, co umożliwiało monitoring przez służby prewencji, przełamanie stereotypów dotyczących zjawiska bezdomności.

Program realizowany był w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 15 marca 2018 r. oraz od 1 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

W ramach programu w miejscach gromadzenia się osób bezdomnych kursował Autobus, w którym potrzebujący mogli się ogrzać, zjeść gorący posiłek, otrzymać leki, odzież, a także skorzystać z pomocy pielęgniarki. Autobus obsługiwali wolontariusze rekrutujący się z mieszkańców Schroniska przy ul. Nowe Sady 17 oraz opiekun.

Trasa Autobusu przebiegała ze Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17, poprzez Dworzec Łódź - Kaliska (przy al. Unii Lubelskiej), Dworzec Łódź - Żabieniec (parking w pobliżu budynku dworca), Stary Rynek przy ul. Podrzecznej, następnie pl. Barlickiego przy ul. Małej, do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17.

W 2018 r. w Autobusie wydano 16 168 gorących posiłków oraz 449 sztuk odzieży. Ponadto w ramach Programu 190 osób odwieziono do Schroniska dla bezdomnych mężczyzn.

4.5. Punkt Pomocy Charytatywnej

W 2018 r. zadanie realizował Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111.

W ramach realizacji zadania podmiot zapewniał niezbędną odzież, bieliznę i obuwie, artykuły chemiczne, sprzęt gospodarstwa domowego, suchy prowiant osobie lub rodzinie, która była tego pozbawiona. Punkt zapewniał możliwość skorzystania z prysznicza, pralki, usługi fryzjerskiej,

ze wsparcia merytorycznego w formie prowadzonych grup wsparcia, samopomocowych, konsultacji z pracownikiem socjalnym i prawnikiem. Punkt w sezonie zimowym prowadził ogrzewalnię dla osób bezdomnych. Z Punktu Pomocy Charytatywnej mogły korzystać osoby i rodziny w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, z powodu alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej i ekologicznej.

W 2018 r. z pomocy Punktu Pomocy Charytatywnej Caritas skorzystało 1 196 osób.

4.6. Streetworking

Streetworkerzy zatrudnieni w strukturze MOPS w Łodzi podejmowali w stosunku do osób z grup marginalizowanych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, działania polegające na aktywizacji społecznej poprzez wsparcie terapeutyczne, wsparcie społeczne oraz grupy samopomocowe.

Pomocą objęte były osoby bezdomne pozostające poza instytucjonalnym systemem opieki i wsparcia, zepchnięte poza obszar normalnego funkcjonowania w społeczeństwie, nie korzystające ze stacjonarnych form pomocy.

W 2018 r. streetworkerzy podczas swojej codziennej pracy opartej na stałej relacji z osobami bezdomnymi, wykonywanej na ulicach miasta, utrzymywali kontakt ze 186 osobami – z czego z 49 osobami nawiązano pierwszy kontakt w 2018 roku.

Dzięki wytrwałości i codziennemu kontaktowi z osobami, które wyrażały chęć udzielenia im wsparcia:

- motywowano i pomagano w dostaniu się na terapię dla osób uzależnionych od alkoholu,
- wspierano przy procesie docierania do schronisk,
- wspierano przy powrotach do rodzinnych miast,
- współpracowano z służbami miejskimi i pogotowiem,
- udzielano pomocy w formie posiłku, odzieży, środków higienicznych, opatrunków medycznych itp.

Ponadto streetworkerzy motywowali osoby bezdomne do udziału w projekcie „Aktywna Łódź” oraz wspierali uczestników projektu w podejmowaniu działań związanych z uporządkowaniem swoich spraw.

Streetworkerzy aktywnie włączali się także w realizację IV Łódzkiej Wigilii, brali udział w pracach Łódzkiego Partnerstwa Pomocy Osobom Wykluczonym i Bezdomnym, prowadzili grupy wsparcia w Klubach Integracji Społecznej, a także prowadzili zbiórki odzieży, obuwia i kocy, które rozdawali potrzebującym na ulicach.

5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu

5.1. Bank Żywności

W 2018 r. zadanie realizowała Fundacja Bank Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana z siedzibą w Łodzi przy al. Piłsudskiego 150/152, która nieodpłatnie pozyskiwała żywność od firm

z sektora prywatnego i nieodpłatnie przekazywała ją organizacjom pozarządowym (stowarzyszeniom i fundacjom), podmiotom kościelnym oraz podmiotom publicznym zajmującym się niesieniem pomocy m.in. osobom uzależnionym i ich rodzinom, osobom pozbawionym środków niezbędnych do życia, podopiecznym świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, osobom bezdomnym, ofiarom przemocy, podopiecznym domów dziecka, podopiecznym domów pomocy społecznej.

W 2018 r. Fundacja przekazała 52 organizacjom pomocowym 561 990,92 kg żywności, która dotarła do 13 522 beneficjentów.

5.2. Hostel dla osób z problemem alkoholowym

Osoby bezdomne uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych, opuszczające zakłady karne korzystały z całodobowego hostelu prowadzonego na zlecenie Miasta przez Stowarzyszenie Samopomocowe „Abakus” z siedzibą w Łodzi przy ul. Próchnika 5.

W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie podejmowało następujące działania:

- zapewnienie schronienia przez całą dobę,
- zapewnienie wyżywienia, środków higieny osobistej,
- zapewnienie łazienki i toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie symptomów nawrotów choroby oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z nimi,
- prowadzenie grupy wsparcia dla mieszkańców hostelu,
- prowadzenie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

W 2018 r. z pomocy skorzystało 40 mężczyzn.

6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych

6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2018 r. realizację zadania polegającego na organizowaniu i prowadzeniu Ośrodka Rehabilitacyjno - Readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny, Miasto Łódź powierzyło Stowarzyszeniu MONAR z siedzibą w Kęślinach przy ul. Strykowskiej 3. Zadanie realizowane było w Ośrodku Rehabilitacyjno - Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

W ramach zadania Podmiot zobowiązany był do:

- zapewnienia schronienia przez całą dobę,
- zapewnienia wyżywienia, środków higieny osobistej,
- zapewnienia łazienki i toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie symptomów nawrotów choroby oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z nimi,
- prowadzenia grupy wsparcia dla mieszkańców ośrodka lub w zależności od potrzeb prowadzenie sesji zajęć indywidualnych lub grupowych.

W 2018 r. z pomocy Ośrodka skorzystało 91 osób.

6.2. Program reintegracji zawodowej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

Osoby bezrobotne uzależnione od substancji psychoaktywnych, które ukończyły terapię uzależnień, uczestniczyły w programie reintegracji zawodowej realizowanym przez Stowarzyszenie MONAR z siedzibą w Kęślinach przy ul. Strykowskiej 3.

W ramach zadania były prowadzone zajęcia motywacyjno-edukacyjne pomagające w starciu zawodowym. Ponadto w ramach zadania przeprowadzone były kursy i szkolenia zawodowe: kurs z zakresu obsługi wózków widłowych, kurs kierowcy koparko-ładowarki, kurs spawania, kurs trenera personalnego, dzięki którym uczestnicy podnieśli kwalifikacje i zwiększyli swoje szanse zatrudnienia na rynku pracy.

W 2018 r. z programu skorzystało 14 osób.

6.3. Program reintegracji społecznej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2018 r. program reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających środki psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny, realizował Łódzki Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 13.

W ramach zadania realizowany był program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez grupę terapeutyczną i warsztaty umiejętności psychospołecznych.

W 2018 r. w programie uczestniczyło 46 osób.

7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

W roku 2018 osobom opuszczającym młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę oraz zakład poprawczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi udzielił pomocy w formie:

- pieniężnej na usamodzielnienie dla 2 wychowanków – 5 166 zł,
- pieniężnej na kontynuowanie nauki dla 12 wychowanków – 39 372 zł,
- rzeczowej na zagospodarowanie dla 3 wychowanków – 3 000 zł.

Wydatki na pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2018 r. wyniosły łącznie 47 538 zł.

8 Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje zadania określone w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245) i gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uchwalanych corocznie przez Radę Miejską w Łodzi.

Zadaniem Zespołu, zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów realizujących zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wszczął 1 172 procedury Niebieskie Karty. Skierowano 344 wnioski do Sądu Rodzinnego informujące o wszczęciu procedury Niebieskie Karty w rodzinach z nieletnimi dziećmi. Monitorowano udział osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programów korekcyjnych przystąpiło łącznie 146 osób (19 kobiet i 127 mężczyzn). Program ukończyło 57 osób (7 kobiet i 50 mężczyzn). W 2018 roku zakończono 195 procedur Niebieskie Karty w związku z ustaniem przemy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 998 sytuacjach zakończono procedurę Niebieskie Karty z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

W 2018 r. wydatki na koordynację działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi wyniosły 15 851,48 zł.

8.2. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemy w rodzinie

W 2018 r. na zlecenie Miasta Łódź, reprezentowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, zostało przeprowadzone szkolenie podnoszące kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemy w rodzinie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osób zapewniających obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu.

W szkoleniu uczestniczyło 18 osób. Wydatki poniesione z tego tytułu wyniosły 7 000,00 zł.

8.3. Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemy

Ofiary przemy miały możliwość korzystania ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemy w Rodzinie w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej 85.

Podmiot w ramach realizacji zadania zapewniał ofiarom przemy: schronienie, pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemy udzielane były porady pielęgniarские, psychologiczne, prawne, socjalne, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz z zajęcia socjoterapeutyczne.

W 2018 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystały rotacyjnie 133 osoby, w tym 65 kobiet, 3 mężczyzn oraz 65 dzieci (planowana liczba miejsc 24).

8.5. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Centrum Służby Rodzinie z siedzibą w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a kontynuowało na zlecenie Miasta realizację zadania polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W ramach realizacji zadania Dom Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a zapewniał matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, całodobowy, okresowy pobyt oraz podstawowe usługi obejmujące:

1) w zakresie interwencyjnym:

- zapewnienie schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym,

- izolowanie osób ubiegających się o pomoc od sprawców przemocy,
  - wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
  - zapobieganie marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów
czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężenia sytuacji kryzysowej,
  - zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
  - zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorca wyuczonej bezradności;
- 2) w zakresie potrzeb bytowych:
- zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu dla trzydziestu mieszkańców, przy czym liczba ta może ulegać zmianom, zależnie od możliwości domu w zakresie spełnienia pozostałych standardów,
  - odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
  - pokoje dla mieszkanki w ciąży przeznaczone maksymalnie dla trzech osób oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego,
  - ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców, jak i dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
  - ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
  - pomieszczenia do prania i suszenia;
- 3) w zakresie opiekuńczo-wspomagającym:
- podstawową pielęgnację mieszkańca w czasie choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
  - umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
  - pomoc w załatwianiu spraw osobistych w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,
  - środki higieny osobistej, środki czystości w sytuacji, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu.

W 2018 r. z pomocy placówki skorzystały łącznie 144 osoby.

9. Pomoc migrantom

9.1. Pomoc cudzoziemcom

W 2018 r. w ramach zadania „Pomoc dla cudzoziemców” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi pomocą w formie Indywidualnego Programu Integracji objętych zostało

12 rodzin cudzoziemców. Na realizację zadania wydatkowano w 2018 r. kwotę 169 112,75 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1 649,25 zł. W 2017 r. w ramach zadania „Pomoc dla cudzoziemców” objętych było 5 rodzin cudzoziemców, którzy korzystali ze świadczeń finansowych w łącznej wysokości 64 715,25 zł.

Cudzoziemcy objęci byli także wsparciem w formie pracy socjalnej, która polegała na monitorowaniu postępów w procesie integracji oraz wsparciu w kontaktach cudzoziemców z instytucjami (szkołami do których uczęszczają dzieci, szkołami językowymi, Powiatowym Urzędem

Pracy i organizacjami pozarządowymi). Pracownik socjalny pomaga w rozwiązywaniu codziennych problemów cudzoziemców, wyjaśnia formalności administracyjne, towarzyszy podczas wizyt w instytucji, proponuje kontakt z organizacjami, mogącymi wesprzeć cudzoziemca.

9.2. Pomoc repatriantom

W 2018 roku w ramach zadania „Pomoc dla repatriantów” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w formie wypłaty świadczeń finansowych na podstawie decyzji wydanych przez Pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji w ramach pomocy ze środków z budżetu państwa

na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowania i bieżącego utrzymania wypłacono na podstawie 12 decyzji kwotę 151 146,70 zł. Z kolei na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Łodzi w ramach pomocy finansowej na częściowe pokrycie poniesionych kosztów remontu i wyposażenia lokalu mieszkalnego na podstawie 3 decyzji administracyjnych wypłacono łącznie kwotę 18 342 zł. Repatrianci mogą korzystać ze wsparcia pracownika socjalnego w celu adaptacji w środowisku lokalnym.

Dla porównania w 2017 r. wydatkowano ogółem kwotę na ww. zadanie łącznie 50 969,73 zł, w tym:

- na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wypłacono pomoc w łącznej kwocie 34 061,42 zł dla trzech rodzin, które osiedliły się w Łodzi. Pomoc przeznaczona została na pokrycie kosztów przejazdu, bieżące utrzymanie i zagospodarowanie.
- na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Łodzi wypłacono pomoc w łącznej kwocie 16 908, 31 zł dla dwóch rodzin, które osiedliły się w Łodzi. Pomoc przeznaczona została na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem i adaptacją zajmowanego lokalu.

9.3. Pomoc repatriantom z programu „Rodak”

W ramach zadania pomoc repatriantom z programu „Rodak” w 2018 r. wydatkowano kwotę 33 902 zł. W związku z Uchwałą nr VIII/155/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się nieokreślonej imiennie rodzinie repatriantów, pomocą objęto dwie osoby, które dołączyły do rodziny już mieszkającej w Łodzi. Podana kwota obejmuje wypłaty dokonane w 2018 r.

W 2017 r. wydatkowano na ww. cel kwotę 18 492,00 zł. Oprócz pomocy finansowej wynikającej w Uchwały, rodzina otrzymała wsparcie w formie pracy socjalnej.

9.4. Pomoc z tytułu Karty Polaka

Na realizację zadania z tytułu Karty Polaka w 2018 roku złożono zapotrzebowanie w związku z wpłynięciem 147 decyzji z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dotyczących osób ubiegających się o wypłatę świadczeń na kwotę 1 068 615 zł. Do dnia 31 grudnia 2018 roku wypłacono kwotę 1 062 015 zł i zrealizowano 146 decyzji. Nie udało się wypłacić świadczenia wynikającego

z jednej decyzji, w związku z niezgłoszeniem się jednej osoby po świadczenie, pomimo prób nawiązania kontaktu.

Dotacja na obsługę zadania z tytułu Karty Polaka obejmuje także kwotę 11 833 zł, na którą składają się wydatki związane z realizacją zadania w wysokości 991, 42 zł przez okres dziesięciu miesięcy oraz kwota 1 918, 80 zł przeznaczona na zakup rocznej licencji oprogramowania modułu systemu POMOST Std.

W 2017 roku na realizację Karty Polaka przeznaczono łącznie kwotę 890 563,95 zł. Na kwotę złożyła się wypłata świadczeń wypłaconych podstawie decyzji Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w kwocie 881 100,00 zł oraz koszty wynikające z obsługi zadania w kwocie 9 463,95 zł.

10. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

W 2018 r. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne, w wyniku których wydano 2 385 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wydatki związane z wydawaniem decyzji w roku 2018 r. wyniosły 103 526,00 zł – w ramach dotacji z budżetu państwa na ten cel.

11. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

Do sierpnia 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadanie polegające na prowadzeniu postępowań w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Łodzi.

Prawo do pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługiwało zamieszkałym na terenie Miasta Łodzi:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 24 roku życia;
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację odpowiednio - obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym były:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Pomoc obejmowała uczniów i słuchaczy ze 150 szkół publicznych i 14 niepublicznych.

Wydatki w okresie realizacji zadania, tj. od stycznia do sierpnia 2018 r. wyniosły 1 864 647,52 zł. Z dniem 01.09.2018 r. zadanie to zostało przejęte przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Łodzi.

12. Praca socjalna

Praca socjalna miała na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej wykorzystywane były właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona była osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna prowadzona była:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,

2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Ogółem w 2018 roku pracą socjalną objętych było 19 689 rodzin (liczba osób w tych rodzinach – 30 383), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 2 642 rodziny (3 346 osób w tych rodzinach).

Praca socjalna prowadzona była również w oparciu o kontrakt socjalny – w 2018 r. realizowano 283 kontrakty z osobami i rodzinami w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz 83 kontrakty z osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Praca socjalna prowadzona była również w oparciu o 235 projektów socjalnych.

12.1. Praca socjalna na rzecz społeczności lokalnej

12.1.1. Działania podejmowane w ramach Centrum Aktywności Lokalnej

Od 2003 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy w programie „Ośrodek Pomocy Społecznej jako centrum Aktywności Lokalnej – metoda organizowania i aktywizowania środowiska”. Program jest realizowany na terenie osiedla Radogoszcz – Wschód. Adresatem projektu są przede wszystkim ludzie należący do lokalnych osiedli, w tym przypadku w/w osiedla. Przedsięwzięcie realizowane jest przy udziale pracowników socjalnych I Wydziału Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

Celem projektu jest zwiększenie efektywności i jakości oddziaływania. „Pomóżmy ludziom, aby pomogli sobie” – to naczelną zasadą programu CAL. Program realizowany jest w oparciu o środki własne we współpracy z instytucjami i organizacjami takimi jak. spółdzielnia mieszkaniowa, policja, straż miejska, rada osiedla, szkoły, przedszkola, kościoły, biblioteki oraz służba zdrowia.

W 2018 r. na terenie I Wydziału Pracy Środowiskowej prowadzone były następujące działania w ramach Centrum Aktywności Lokalnej:

- działania mające na celu integrację osób niepełnosprawnych, pobudzenie aktywności społecznej, wsparcie w formie poradnictwa, organizowanie czasu wolnego,
- koordynowanie prac wolontariuszy Gimnazjum nr 15,
- spotkania i uczestnictwo pracowników socjalnych w grupie wsparcia rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne, które odbywały się co 2 tygodnie,
- uroczysta Wielkanoc: Grupa Wsparcia Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne - uczestnictwo i organizacja uroczystości,
- uroczysta Wielkanoc: Klub Emerytów i Rencistów -uczestnictwo,
- zorganizowanie wycieczki Inowłódz - Spała – dla Grupy Wsparcia Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne,
- uroczysta Wigilia: Grupa Wsparcia Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne - uczestnictwo i organizacja uroczystości,
- uroczysta Wigilia: Liga Kobiet Polskich koło dzieci niepełnosprawnych – uczestnictwo na zaproszenie LKP,
- uroczysta Wigilia: Klub Emerytów i Rencistów - uczestnictwo.

W związku z poprawą bazy lokalowej w grudniu 2018 r. (oddano kolejną salę po generalnym remoncie) zainteresowanie mieszkańców działających na rzecz społeczności lokalnej było bardzo duże. W obu świetlicach odbywało się wiele zajęć, spotkań, które koordynowała Spółdzielnia

Mieszkaniowa Radogoszcz – Wschód. Pracownicy socjalni MOPS brali aktywny udział w spotkaniach oraz byli zapraszani na okolicznościowe uroczystości.

12.1.2. Zorganizowanie festynu „Żegnaj szkoło na wesolo”

W ramach Programu Aktywności Lokalnej w dniu 16 czerwca 2018 r. w ogrodzie przy Punkcie Pracy Socjalnej ul. Sprinterów 11 odbył się kolejny piknik zorganizowany przez pracowników socjalnych I Wydziału Pracy Środowiskowej MOPS w Łodzi, przy współpracy z funkcjonariuszami policji III Komisariatu Policji w Łodzi oraz Radą Osiedla Łódź - Karolew Wschód, która dofinansowała imprezę w kwocie 7 000 zł.

Impreza skierowana była do dzieci oraz ich opiekunów z Osiedla Retkinia i Karolew. Celem głównym projektu była poprawa funkcjonowania i jakości życia społeczności lokalnej, integracja społeczna, zwiększenie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych oraz wzrost aktywności zawodowej poprzez upowszechnianie dostępu do informacji w zakresie profilaktyki, bezpieczeństwa, poradnictwa.

Podczas imprezy plenerowej, dzięki pozyskanym środkom od Rady Osiedla i licznym sponsorom, przygotowano dla uczestników poczęstunek oraz napoje. Najmłodszy mogli korzystać ze zjeżdżalni dmuchanej, zamku dmuchanego do skakania, trampoliny, mini huśtawek, mini zjeżdżalni, stolika interaktywnego, bujaków, skoczków, kłoców na miękkiej, sztucznej trawie, animatora gier i zabaw oraz konkursów i malowania twarzy. Ponadto dzieci biorące udział w konkursach otrzymywały nagrody ufundowane przez sponsorów, a dorośli otrzymywali w ramach nagród za udział w konkursach - vouchery do zakładu kosmetycznego.

Na pikniku była również okazja zrobienia zdjęcia z rekwizytami w samochodach policyjnych, straży miejskiej, straży granicznej, straży pożarnej. Była także możliwość znakowania rowerów.

Dużym zainteresowaniem, zarówno wśród dzieci jak i dorosłych, cieszyła się nauka pierwszej pomocy oraz reanimacji psa, zorganizowane przez Ochotniczą Straż Pożarną Łódź Retkinia. Piknik odebrany został przez uczestników bardzo pozytywnie.

12.1.3. Zorganizowanie Gry Miejskiej

Gra Miejska „Poznaj Bałuty” im. Zbigniewa Placzyńskiego odbyła się na terenie dzielnicy Bałuty. Organizatorem imprezy było Centrum Animacji i Rewitalizacji RONDO we współpracy z I Wydziałem Pracy Środowiskowej MOPS w Łodzi i Centrum Zajęć Pozaszkolnych Nr 1. Patronem imprezy był Urząd Miasta Łodzi. Do współpracy przyłączyły się instytucje edukacyjne i działające na terenie dzielnicy Bałuty, w tym szkoły.

Rozpoczęcie Gry Miejskiej miało miejsce na rynku Manufaktury. Następnie zabawa odbywała się w terenie, przy zaangażowaniu grup szkolnych i pozostałych uczestników. Impreza zakończyła się wspólną zabawą na festynie na rynku Manufaktury (przygotowano m.in. konkursy, występy, warsztaty, pokazy ratownictwa medycznego, upominki i niespodzianki dla uczestników).

12.1.4. Uczestnictwo w VIII Edycji Festiwalu Wolontariatu Kontakt Łódź 2018

W dniach 22-28 lipca 2018 r. odbyła się VIII edycja Festiwalu Wolontariatu „Kontakt Łódź 2018”. W ramach festiwalu wolontariusze z Polski i świata realizowali prace i projekty na rzecz mieszkańców miasta Łodzi.

W roku 2018 przedsięwzięcie obejmowało 5 stref tematycznych:

1. HELP, w tym 7 projektów pomocowych: remonty w 4 lokalach mieszkalnych oraz na terenie 2 Domów Pomocy Społecznej i Schroniska dla Bezdomnych Kobiet,
2. JUNIOR, w tym działania kreatywne dla dzieci,
3. SENIOR , w tym zajęcia komputerowe,
4. ART w tym działania artystyczne w przestrzeni, koncerty, warsztaty,
5. FAMILY w tym warsztaty dla małżeństw, zajęcia dla rodzin.

Łączny koszt środków przeznaczonych na zakup materiałów do wytypowanych lokali mieszkalnych wyniósł 2 914,00 zł. W zakresie prac remontowych wolontariusze podejmowali się malowanie ścian, sufitów, stolarki okiennej. W wytypowanych placówkach zakres prac obejmował: malowanie korytarzy, ogrodzenia oraz wykonanie drobnych prac ogrodniczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi od wielu lat uczestniczy w akcji jako koordynator strefy HELP. Pomocą objęte zostają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

Obecność wolontariuszy spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem zarówno ze strony lokatorów remontowanych mieszkań, jak również mieszkańców placówek. Pomimo bariery językowej wolontariusze okazali się osobami komunikatywnymi, szybko odnajdującymi się w nowym otoczeniu. Zmiana kolorystyki otoczenia wpłynęła pozytywnie nie tylko na wygląd i estetykę lokali mieszkalnych i placówek, ale również na samopoczucie przebywających tam osób.

CZEŚĆ II

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Zadania z zakresu wspierania rodziny zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania skierowane były do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinom zapewniano wsparcie polegające w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny było prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny było prowadzone za jej zgodą.

1.1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Rodzina, w stosunku do której stwierdzono trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w pierwszej kolejności była kierowana do zatrudnionych w Wydziałach Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi specjalistów (psychologa/pedagoga), do których zadań należało dokonanie diagnozy problemów występujących w rodzinie i ewentualne skierowanie do dalszych form wsparcia. W 2018 r. w Ośrodku było zatrudnionych 7 specjalistów (6 etatów), po dwa etaty w każdym Wydziale Pracy Środowiskowej.

Do zadań specjalistów należało m. in.: rozwijanie umiejętności psychospołecznych, udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, prowadzenie indywidualnych spotkań o charakterze profilaktycznym, diagnozowanie sytuacji wychowawczych, minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych.

Wydatki związane z zatrudnieniem specjalistów zostały ujęte łącznie z wydatkami poniesionymi na zatrudnienie asystentów rodzin.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogły również skorzystać z pomocy oferowanej przez jednostki specjalistycznego poradnictwa prowadzone przez 2 organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta.

Jednostki udzielały porad specjalistycznych osobom i rodzinom, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód, w tym w szczególności:

- porad prawnych realizowanych przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów,
- porad psychologicznych realizowanych przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii,
- porad rodzinnych obejmujących problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2018 r. zadanie to było realizowane na rzecz wszystkich mieszkańców Miasta, w tym rodzin z problemami opiekuńczymi. Łącznie ze specjalistycznego poradnictwa skorzystało 580 osób.

1.2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Celem pracy asystentów rodziny było udzielanie rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, w nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększeniu kompetencji rodzicielskich. O przydzieleniu rodzinie asystenta rodziny wnioskował pracownik socjalny, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny. Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Podstawowe zadania realizowane przez asystenta obejmowały:

- 1) opracowanie i realizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczoneму w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi dysponował 20 etatami (25 osób) asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny - 689*.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny oraz specjalistów wyniosły 1 325 290,87 zł, w tym dotacja przyznana przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 „Asystent rodziny” – 341 015,00 zł.

*łącznie z Wydziałem Wspierania Pieczy Zastępczej

1.3 Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówki wsparcia dziennego stanowiły jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W 2018 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;

- 2) opiekuńczo-specjalistycznej, do której zadań należała w szczególności opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych;
- 3) pracy podwórkowej realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem pracowników placówek wsparcia dziennego było pomaganie rodzicom w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu podejmowali współpracę ze szkołami, kuratorami sądowymi, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Wychowankowie placówek objęci byli pomocą w zakresie dożywiania, a także doposażenia w artykuły szkolne. Zapewniono im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań.

Dzięki podejmowanym przez pracowników działaniom wychowankowie placówek wsparcia dziennego mieli szansę na zrównoważony rozwój oraz wyrównanie szans edukacyjnych.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2018 r. podmioty niepubliczne prowadziły 29 placówek, dysponujących 940 miejscami. W skali całego okresu sprawozdawczego do placówek wsparcia dziennego uczęszczało narastająco 1 459 dzieci i młodzieży.

1.4. Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

W 2018 r. zadanie, na zlecenie Miasta Łodzi, realizowało Stowarzyszenie Terenowy Komitet Ochrony Praw dziecka z siedzibą w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 17. Głównym celem była realizacja programów wspierających w formie warsztatów korekcyjno-edukacyjnych, w szczególności dla rodziców przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Uczestniczący w warsztatach rodzice nabyli umiejętności z zakresu opieki i wychowania. W ramach zadania została poruszona tematyka z zakresu:

- podstaw rozwoju dzieci, zwiększenia świadomości na potrzeby dziecka,
- poprawienia komunikacji i relacji pomiędzy rodzicami i dziećmi,
- poprawy więzi rodzinnych,
- sposobu wyrażania emocji,
- wpływu grupy rówieśniczej na dzieci,
- nabycia umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych.

W warsztatach wzięło udział 36 osób.

2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej

2.1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki przez rodziców, powiat zobowiązany jest zapewnić dziecku opiekę w pieczy zastępczej.

Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców od alkoholu.

TABELA Nr 8**Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2018 r. ze względu na przyczynę**

Przyczyna	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej	Łącznie
Uzależnienia rodziców, w tym: uzależnienie rodziców od alkoholu	678 587	316 316	994 903
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	297	113	410
Pólsieroctwo	85	1	86
Sieroctwo	54	1	55
Przemoc w rodzinie	46	24	70
Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	31	5	36
Długotrwała choroba co najmniej jednego z rodziców	43	16	59
Pobyt za granicą z powodu pracy zarobkowej co najmniej jednego z rodziców	24	3	27
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	9	9
Ubóstwo	0	1	1
Bezrobocie	0	0	0
Inne	123	33	156

Analizy dokonano na podstawie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w dniu 31 grudnia 2018 r.

2.1.1. Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej

Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są:

a) rodziny zastępcze:

- spokrewnione,
- niezawodowe,
- zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,

b) rodzinne domy dziecka.

TABELA Nr 9**Rodzinnie formy pieczy zastępczej funkcjonujące w 2018 r. na terenie Łodzi (narastająco)**

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	729	930
Rodziny zastępcze niezawodowe	265	322
Rodziny zastępcze zawodowe	26	72
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	18	27

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	18	83
Rodzinne domy dziecka	21	136
Razem	1077	1570

W 2018 r. funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęły opieką łącznie 1570 dzieci, z czego 97 dzieci to mieszkańcy innych powiatów. W tym zakresie Miasto współpracowało z 42 powiatami, w tym z 10 powiatami zawarto 23 nowe porozumienia. Dotyczyły one 23 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w Łodzi.

W zakresie zapewnienia łódzkim dzieciom opieki w formach rodzinnych, Miasto współpracowało w 2018 r. z 82 powiatami, w tym z 26 powiatami zawarto w ubiegłym roku 51 nowych porozumień. Dotyczyły one 54 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie w 2018 r. 239 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza terenem Miasta.

2.1.2. Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2018 r. łódzkie rodzinne formy pieczy zastępczej opuściło 204 dzieci:

- 14 zostało przysposobionych, z czego: 1 z rodziny zastępczej niezawodowej, 10 z rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego, 3 z rodzinnych domów dziecka;
- 27 powróciło do domu rodzinnego, z czego: 17 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 6 z rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 4 z rodzinnych domów dziecka;
- 30 zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej, z czego: 8 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 2 z rodzin niezawodowych, 19 z rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i 1 z zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej;
- 15 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, 3 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 6 z rodzin zastępczych niezawodowych, 2 z zawodowych rodzin zastępczych, 1 z zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej i 3 z rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego;
- 36 opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej z innej przyczyny, m.in.: np. z powodu zgonu rodzica zastępczego (z rodzin spokrewnionych 7, z rodzin niezawodowych 10, z rodzin zawodowych 19);
- 82 usamodzielniało się (z rodzin spokrewnionych 56, z rodzin niezawodowych 22, z rodzin zawodowych 2 i z rodzinnych domów dziecka 2).

2.1.3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej

Instytucjonalną pieczę zastępczą, prowadzoną przez powiat lub na zlecenie powiatu stanowią placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- rodzinnego,
- specjalistyczno – terapeutycznego.

Na terenie Łodzi w 2018 r. funkcjonowało 29 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym 8 prowadzonych na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne, tj.:

- 5 placówek typu rodzinnego prowadzonych przez Fundację „Happy Kids”,
- 1 placówka typu socjalizacyjnego prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki Sióstr Salezjanek,
- 2 placówki typu specjalistyczno – terapeutycznego: 1 prowadzona przez Stowarzyszenie Ewangelizacyjno-Charytatywne "Mocni w Duchu" oraz 1 prowadzona przez Fundację "Dom w Łodzi".

TABELA Nr 10

Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych wg podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek		Liczba miejsc organizacyjnych (wg stanu na 31.12.2018 r.)	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
Socjalizacyjne	16	1	280	14
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	1	0	92	0
Interwencyjne	2	0	79	0
Rodzinne	2	5	16	35
Specjalistyczno - terapeutyczne	0	2	-	15
Razem	21	8	467	64

Liczba wydanych skierowań w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. dla dzieci do placówek opiekuńczo- wychowawczych mieszczących się na terenie Łodzi:

- typu interwencyjnego- 111 skierowań wydanych przez Ośrodek Kierowania, ul. Krokusowa 15/17,
- typu socjalizacyjnego-36 skierowań wydanych przez Ośrodek Kierowania, ul. Krokusowa 15/17,
- typu rodzinnego- 3 skierowania.

W 2018 r., przyjętych zostało do placówek 210 dzieci, w tym 1 cudzoziemiec z Białorusi.

W okresie sprawozdawczym łódzkie placówki objęły opieką łącznie 755 dzieci. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Miasta, wg stanu na dzień 31 grudnia

2018 r., przebywało 531 dzieci.

TABELA Nr 11

Liczba dzieci w łódzkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Typ placówki	Liczba dzieci przyjętych w 2018 r.		Liczba dzieci objętych opieką w 2018 r.	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
Socjalizacyjne	41	0	349	14
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	65	0	175	0
Interwencyjne	99	0	145	0
Rodzinne	0	3	16	38
Specjalistyczno - terapeutyczne	0	2	0	18
Razem	205	5	685	70

Łącznie, w 2018 r. 805 małoletnich mieszkańców Łodzi pozbawionych opieki rodzicielskiej, zostało objętych opieką przez instytucjonalne formy pieczy zastępczej, z czego:

- 755 dzieci przebywało w łódzkich placówkach,
- 50 dzieci przebywało w placówkach na terenie innych powiatów.

Ponadto w 2018 r. do Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego „Tuli Luli” w Łodzi prowadzonego przez Fundację „Gajusz” na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi trafiło 19 łódzkich dzieci (w okresie sprawozdawczym podpisano z Województwem Łódzkim 17 porozumień).

Na umieszczenie w placówce, wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. – oczekiwało 4 dzieci. Dla porównania na koniec 2017 r. było to 23 dzieci, a na koniec 2016 r. - 20 dzieci.

2.1.4. Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2018 r. łódzkie placówki opiekuńczo – wychowawcze opuściło łącznie 258 dzieci, z czego:

- 81 wychowanków powróciło do rodziny naturalnej,
- 18 wychowanków zostało przysposobionych,
- 54 wychowanków zostało umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej (zarówno w łódzkich, jak i na terenie innego powiatu), z czego:
  - ✓ 7 wychowanków w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
  - ✓ 17 wychowanków w rodzinach zastępczych niezawodowych,
  - ✓ 16 wychowanków w rodzinach zastępczych zawodowych,
  - ✓ 4 wychowanków w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
  - ✓ 10 wychowanków w rodzinnych domach dziecka.

Ponadto w 2018 r.:

- 42 wychowanków zostało przeniesionych do innej placówki,
- 6 wychowanków zostało powierzonych pod bieżącą pieczę rodziny,
- 3 wychowanków zostało powierzonych pod opiekę straży granicznej,
- 6 wychowanków została przeniesionych do placówek typu rodzinnego,
- 1 wychowanek został przeniesiony do Domu Pomocy Społecznej,
- 1 wychowanek został umieszczony w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli Luli”
- 51 wychowanków usamodzielniało się.

TABELA Nr 12

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie powrotu dzieci do rodziny naturalnej, adopcyjnej lub umieszczenia dzieci w rodzinnych formach opieki (wg typu placówki)

Typ placówki	Powrót do rodziny naturalnej	Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenie w rodzinie adopcyjnej	Umieszczenie w innej placówce opiekuńczo - wychowawczej
Socjalizacyjne	19	13	0	9
Socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	29	31	16	4
Interwencyjne	32	10	1	29
Rodzinne	0	0	0	0
Specjalistyczno - terapeutyczne	1	0	1	0
Razem	81	54	18	42

2.2 Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej

W roku sprawozdawczym utworzono 95 nowych rodzi zastępczych dla 142 dzieci, w tym 3 rodzinne domy dziecka dla 12 dzieci.

TABELA Nr 13

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej utworzone w 2018 r.

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	51	74
Rodziny zastępcze niezawodowe	36	46
Rodziny zastępcze zawodowe	2	6
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	1
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	2	3
Rodzinne domy dziecka	3	12
Razem	95	142

TABELA Nr 13A

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej powstałe w 2018 r. w wyniku przekształceń

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze zawodowe	7	15
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	0	0
Rodzinne Domy Dziecka	4	12
Razem	11	27

Ponadto, mając na względzie rozwój rodzicielstwa zastępczego, Miasto Łódź oferowało rodzinnym formom pieczy zastępczej następujące przywileje:

- zwolnienie z opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź w odniesieniu do dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (Uchwała Nr LXVII/1702/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź) - w 2018 r. z powyższego uprawnienia skorzystało **107** dzieci, w tym: 50 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych, 22 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych, 8 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, 11 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych, 16 dzieci z rodzinnych domów dziecka,
- prawo do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w przypadku dzieci uczących się i wychowujących w rodzinach zastępczych, posiadających czworo i więcej dzieci oraz w zawodowych rodzinach zastępczych (Uchwała Nr LXV/1663/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia opłaty za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi) – w 2018 r. uprzywilejowanych w tym zakresie było **100** **dzieci**,
w tym: 8 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych, 14 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych, 10 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, 5 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych, 63 dzieci z rodzinnych domów dziecka.

Bezpośrednie zadania na rzecz środowiska rodzinnej pieczy zastępczej realizują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni. W strukturach organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., zatrudnionych było m.in.:

- 33 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (33 osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę),
- 16 pracowników socjalnych (na 15 etatach).

Do ich zadań należało m.in.: udzielanie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym zapewnianie

im dostępu do specjalistycznej pomocy.

Mając powyższe na względzie w Zespole ds. Pieczy Zastępczej (realizującym zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) zatrudnieni są także specjaliści, tj.3 pedagogów (2 etatu) oraz 9 psychologów (7,5 etatu).

2.2.1. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej

W 2018 r. zadanie, na zlecenie Miasta Łodzi, realizowała Fundacja Gajusz z siedzibą w Łodzi przy ul. Dąbrowskiego 87. Głównym celem zadania było objęcie kompleksową opieką dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, wymagających specjalistycznego wsparcia.

W ramach zadania zrealizowano następujące działania:

- 411 godzin psychoterapii,
- 22 godziny fizjoterapii,
- 12 godzin terapii z zakresu wczesnego wspomaganie i integracji sensorycznej,
- 94 godziny terapii logopedycznej.

W ww. działaniach wzięło udział 92 dzieci oraz 27 osób dorosłych.

2.3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych

W przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka, okresowo, nie może sprawować opieki, w szczególności z powodu:

- problemów zdrowotnych,
- nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- zaplanowanego wypoczynku,

piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej.

Rodziną pomocową może być funkcjonująca rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka bądź osoby w tym zakresie przeszkolone, a podstawą umieszczenia dziecka jest umowa zawartą pomiędzy starostą a rodziną.

W 2018 r., zawartych zostało 22 umów stanowiących podstawę umieszczenia dzieci w rodzinie pomocowej, w tym:

- 1 umowa z rodziną zastępczą zawodową,
- 2 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi specjalistycznymi,
- 10 umów z rodzinnymi domami dziecka (w tym z jednym rodzinnym domem dziecka trzykrotnie podpisano umowę),
- 5 umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi pełniącymi funkcję pogotowia rodzinnego,
- 4 umowy z małżonkami lub osobą niepozostającą w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej (w tym z dwoma osobami podpisano umowę dwukrotnie).

Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2 miesięcy.

W 2018 r. przyczyną umieszczania dzieci w rodzinach pomocowych było korzystanie z przysługującego prawa do czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem przez zawodowe rodzinne formy pieczy zastępczej, pobytem w szpitalu rodzin zastępczych

spokrewnionych oraz nieprzewidzianymi trudnościami, które wystąpiły w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymiar wypoczynku nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

W 2018 r. z przysługującego prawa do czasowego niesprawowania opieki skorzystało:

- 12 rodzin zastępczych, w tym:
  - 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (jedna z rodzin skorzystała z wypoczynku dwukrotnie),
  - 1 rodzina zastępcza zawodowa,
  - 2 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne,
- 5 prowadzących rodzinne domy dziecka (jedna z rodzin skorzystała z wypoczynku dwukrotnie),
- 4 rodziny skorzystały z prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi bez powoływania rodziny pomocowej m.in. po opuszczeniu przez ostatnie dziecko rodziny zastępczej.

Pod opieką rodzin pomocowych, z którymi podpisano umowy w 2018 r., znajdowało się łącznie 56 dzieci.

2.4. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Osobie pełnoletniej, opuszczającej rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków lokalowych,
- zatrudnienia.

Ponadto zapewnia się im pomoc prawną i psychologiczną.

Pełnoletni wychowankowie rodzinnych form pieczy zastępczej objęci są również wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2018 r. pieczę zastępczą z tytułu usamodzielnienia opuściło 133 wychowanków, z czego:

- 82 wychowanków opuściło formy rodzinne,
- 51 wychowanków opuściło formy instytucjonalne.

2.4.1. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych

Jedną z form pomocy pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą, poza możliwością uzyskania lokalu z zasobu lokalowego Miasta, było umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione ma na celu przygotowanie osób oczekujących na przydział własnego lokalu do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W 2018 r. w Łodzi funkcjonowało 5 mieszkań chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą dysponujących łącznie 31 miejscami: 3 mieszkania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi i 2 mieszkania prowadzone na zlecenie Miasta przez podmiot niepubliczny.

Łącznie w mieszkaniach chronionych w 2018 roku przebywało 26 pełnoletnich byłych wychowanków pieczy zastępczej.

2.4.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia

Stała praca i nadzór specjalistów WWPZ, przygotowanie i realizacja Indywidualnych Planów Usamodzielnienia, kierowanie i motywowanie wychowanków do obywatela konkretnych stażów u pracodawcy, motywowanie do nauki oraz uzyskiwania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Monitoring sytuacji szkolnej, motywowanie do podejmowania aktywności zawodowej m.in. w formie stażów, prac sezonowych, adekwatnych do wieku oraz umiejętności wychowanków.

Poradnictwo w zakresie pozyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności poruszania się na rynku pracy.

Współpraca z opiekunem usamodzielnienia oraz budowanie sieci wsparcia wśród osób najbliższych wychowankom w celu wzmacniania ich kompetencji.

Przekazywanie informacji dotyczących możliwości skorzystania ze wsparcia instytucji zewnętrznych pracujących w obszarze aktywizacji zawodowej – informowanie o szkoleniach, konferencjach itp.

2.4.3. Dodatkowe działania w zakresie udzielania wsparcia osobom usamodzielnianym

Stała praca i nadzór specjalistów z wychowankami realizującymi programy usamodzielnienia, podejmowanie starań w celu uzyskania lokali z zasobów Miasta. Poradnictwo, praca socjalna, wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Kierowanie do specjalistów i instytucji zewnętrznych. Wsparcie należne wskazane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym pomoc finansowa. Informowanie wychowanków o inicjatywach instytucji zewnętrznych – konferencje, wyjazdy wakacyjne, staże.

Współpraca z Fundacją Robinsona Cruoe w realizacji projektu „Junior-Senior” w zakresie obejmowanie roli opiekuna usamodzielnienia przez osoby, „seniorów”, współpracujących w ramach tego projektu z MOPS.

Rekrutacja do programu Senior – Junior prowadzonego przez MOPS i Fundację Robinson Crusoe (opiekunem usamodzielnienia zostaje Senior/Mentor) – 12 osób z grupy usamodzielniane przystąpiło do programu.

Realizacja Warsztatów kulinarnych dla 14 podopiecznych pieczy w wieku 14-19 lat - nauka właściwego wyboru produktów żywnościowych, ich właściwości odżywczych, nauka gotowania.

Bezpośrednie wsparcie i kontakt z usamodzielnianymi poza placówką (wsparcie zawodowe, mentorskie, wsparcie w pisaniu dokumentów, w pozyskiwaniu lokali)

Udzielanie informacji nt. mieszkań chronionych i uczestniczenie w rozmowach przy rekrutacji do mieszkania Udzielanie informacji nt. niezbędnych dokumentów takich jak IPU, wsparcie w pisaniu.

2.5. Organizowanie szkoleń

2.5.1. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego

Łącznie w 2018 r. 245 osób zadeklarowało gotowość do podjęcia się opieki nad dziećmi (w 2017 r. – 206 osób). Osoby te można podzielić na dwie grupy:

- osoby, które chcą zaopiekować się znanym sobie dzieckiem lub dziećmi, składają w tej sprawie wnioski do Sądu. Mogą to być zarówno osoby spokrewnione (babcia, dziadek, pełnoletnie rodzeństwo, ciocia, wujek), jak i niespokrewnione z dzieckiem. Pracownicy MOPS W Łodzi po wizytacjach w miejscu zamieszkania, rozmowach, obserwacjach oraz zgromadzeniu

- odpowiedniej dokumentacji - wydają opinię dla Sądu o kandydacie. Sąd poprzez wydanie decyzji ustanawia nową rodzinę zastępczą dla konkretnego dziecka lub dzieci. Część z tych osób Sąd kieruje na trzymiesięczne szkolenie organizowane przez Wydział Wspierania Pieczy Zastępczej Łódzkiego MOPS-u. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną nie muszą legitymować się świadectwem ukończenia szkolenia;
- osoby, które gotowe są zaopiekować się dzieckiem lub dziećmi wskazanymi przez organizatora pieczy, zgłaszają się bezpośrednio do Wydziału Wspierania Pieczy Zastępczej Łódzkiego MOPS. Jego pracownicy prowadzą kilkietapowy proces weryfikacji kandydata (sprawdzenie wszelkich niezbędnych dokumentów i zaświadczeń, wizyta w mieszkaniu lub domu kandydata, przeprowadzenie testów i konsultacji psychologicznych w zakresie badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej). Kandydat, który uzyska pozytywną opinię po każdym z etapów weryfikacji, jest kierowany na szkolenie podstawowe trwające 12 tygodni, a następnie - jeśli chce zostać rodziną zawodową, przechodzi dodatkowe szkolenie miesięczne. Po zakończeniu szkolenia zespół kwalifikacyjny decyduje o przyznaniu lub odmówieniu przyznania kwalifikacji do pełnienia roli rodziny zastępczej.

Dla osób zgłaszających gotowość do podjęcia się opieki nad dziećmi w 2018 r. zorganizowano 10 szkoleń podstawowych dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Łącznie szkolenie podstawowe ukończyło 121 osób.

W 2018 r. odbyło się 5 szkoleń uzupełniających dla kandydatów na rodziny zawodowe oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, w tym 1 szkolenie na rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne. Łącznie szkolenie uzupełniające ukończyło 47 kandydatów, z czego 43 kandydatów wzięło udział również w szkoleniu podstawowym.

Dla porównania w 2017 r. przeprowadzono 2 szkolenia podstawowe dla 27 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe oraz 2 szkolenia uzupełniające dla kandydatów na rodziny zawodowe oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. Łącznie szkolenie uzupełniające ukończyło 12 kandydatów, z czego 10 kandydatów wzięło udział również w szkoleniu podstawowym.

W 2018 r. nastąpiło wyraźne zwiększenie liczby zgłaszających się kandydatów na rodziców zastępczych jak i liczba organizowanych dla nich szkoleń. Jest to wynikiem kampanii społecznej jaką od drugiej połowy 2017 roku prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pod hasłem „Rodzina Jest dla Dzieci”.

Zespół Szkoleń i Kwalifikacji we współpracy z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zweryfikowali kandydatów zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez m.in.: prowadzenie wizytacji w miejscu zamieszkania, rozmowy, obserwacje oraz gromadzenie odpowiedniej dokumentacji.

Należy zauważyć, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami, kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną nie muszą legitymować się świadectwem ukończenia szkolenia.

2.6. Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka wraz z liczbą umieszczonych dzieci.

W 2018 r. do rejestru zostały wpisane:

- wszystkie funkcjonujące zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka.

Dane zostały opracowane w wersji papierowej i elektronicznej oraz zostały przesłane do właściwego sądu. Dane zawierały informacje o liczbie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

CZĘŚĆ III

Działania na rzecz włączenia społecznego

1. Projekt „Świetlice.Lodz”

W okresie 01.02.2016r. do 28.02.2019r., zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-B040/15-00 z dnia 14 lipca 2016 r., podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował projekt partnerski „Świetlice.Lodz”.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1: Usługi społeczne i zdrowotne, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Celem projektu była poprawa dostępu do realizowanych w regionie usług społecznych ograniczających ubóstwo i wykluczenie społeczne poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego.

W ramach projektu 14 placówek wsparcia dziennego, prowadzonych przez 9 Partnerów, rozszerzyło ofertę zajęć. Ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 1009 osób, w tym z działań w 2018 roku – 708 osób.

Na świetlicach realizowano następujące działania:

- a) wzmocnienie funkcji opiekuńczej świetlicy (działania mające na celu kształtowanie osobowości dziecka: jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym, przygotowanie do samodzielnego podejmowania inicjatyw i kształcenia postawy twórczej, utrwalanie nawyków racjonalnego zagospodarowania czasu wolnego, przestrzegania zasad kultury życia codziennego, kształtowania postaw tolerancji i wzajemnego szacunku);
- b) wsparcie psychologiczne (wsparcie i poradnictwo psychologiczne w zależności od zdiagnozowanych potrzeb skierowane zarówno do dzieci, jak i rodziców);
- c) wsparcie logopedyczne (diagnoza, pomoc i terapia logopedyczna);
- d) wzmacnianie umiejętności porozumiewania się w językach obcych i ojczystym (zajęcia wyrównawcze z języka polskiego i języków obcych mające na celu podniesienie kompetencji językowych dzieci);
- e) podnoszenie kompetencji matematycznych (zajęcia wyrównawcze z matematyki);
- f) podnoszenie umiejętności uczenia się (zajęcia grupowe w formie ćwiczeń usprawniających pamięć i koncentrację, nauki kreatywnego myślenia, zajęcia wspierające rozwój grafomotoryczny, zajęcia stymulujące procesy myślowe);

- g) podnoszenie kompetencji naukowo – technicznych (zajęcia grupowe – rozwijanie umiejętności wykorzystania myślenia matematycznego oraz prezentacji, wykorzystywanie istniejącego zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody);
- h) podnoszenie świadomości i ekspresji kulturalnych (zajęcia grupowe – dające możliwość rozwinięcia możliwości twórczych, nieznanych dotąd talentów, pasji i zainteresowań, przełamywania postawy pasywnej, wzmacnianie chęci do działania i podejmowania nowych wyzwań, oraz uczestnictwa w spektaklach teatralnych i imprezach kulturalnych);
- i) podnoszenie kompetencji informatycznych (nauka podstaw obsługi komputera, programów komputerowych, wykorzystywania komputerów do uzyskiwania wiedzy, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu);
- j) wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych (warsztaty stacjonarne: zajęcia grupowe i indywidualne wzmacniające wychowawcze i rodzicielskie kompetencje uczestników projektu – omawianie bieżących problemów opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w ich rozwiązywaniu, wzmacnianie potencjału rodziców, wypracowanie modelu pracy z dzieckiem; oraz warsztaty wyjazdowe dla rodziców w zakresie kompetencji rodzicielskich, a dla dzieci zajęcia z trenerem z zakresu profilaktyki uzależnień oraz gry i zabawy edukacyjne);
- k) wsparcie pedagogiczne (kompensowanie braków wychowania rodzinnego i środowiskowego, eliminacja niepożądanych sytuacji i stanów uniemożliwiających dziecku prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, likwidowanie napięć psychicznych powstałych na tle konfliktów rodzinnych i niepowodzeń szkolnych).

Dzięki działaniom realizowanym w ramach projektu dzieci i młodzież osiągnęły następujące efekty:

- poprawa zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym,
- poprawa zasad kultury osobistej życia codziennego oraz wzajemnego szacunku,
- poprawa koncentracji, kreatywności i twórczego myślenia,
- nabycie umiejętności współpracy w grupie, rozwinięcie poczucia współodpowiedzialności za grupę,
- rozwinięcie sfery emocjonalnej, poznawczej, społecznej, co wpłynęło na poprawę ich funkcjonowania na terenie domu, szkoły oraz świetlicy/ogniska/klubu, a także większą motywację do pracy,
- rozwinięcie zasobu słów oraz zwiększenie samoświadomości ułożenia aparatu artykulacyjnego,
- podniesienie kompetencji językowych i matematycznych, poprawa wyników w nauce.

Ponadto w ramach warsztatów stacjonarnych wzmacniających wychowawcze i rodzicielskie kompetencje, rodzice/opiekunowie udoskonaliли techniki aktywnego słuchania dzieci, podnieśli umiejętności rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, co wpłynęło na poprawę relacji rodzic-dziecko. Realizacja projektu wpłynęła także na ukształtowanie u dzieci wiary we własne siły

i możliwości poprzez sukcesy osiągnięte dzięki systematyczności, rozwojowi zainteresowań i uzdolnień, a także na eliminację braków wychowania rodzinnego i środowiskowego.

Koszt projektu w 2018 r.: 1 880 814,79 zł, w tym wkład własny 174 758,80 zł.

2. Projekt „Aktywny Krok”

W okresie 01.02.2016 r. – 31.03.2018 r., zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A035/15-00 z dnia 16 czerwca 2016 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował projekt „Aktywny Krok”.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.1.1: Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020, realizowany był w partnerstwie z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Łodzi.

Celem projektu była aktywizacja społeczno-zawodowa oraz przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, będących mieszkańcami Łodzi i podopiecznymi MOPS. Ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 251 osób.

Zastosowano następujące instrumenty aktywnej integracji:

- a) społeczne: warsztaty rozwoju osobistego, kurs podstaw obsługi komputera, kurs prawa jazdy kat. b, grupy wsparcia, streetworking, poradnictwo specjalistyczne, terapia uzależnień, prace społecznie użyteczne.
- b) zawodowe: szkolenia zawodowe, indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe, staże zawodowe, pośrednictwo pracy.

Dzięki działaniom realizowanym w ramach projektu uczestnicy projektu osiągnęli następujące efekty:

- podniesienie kompetencji społecznych, wzrost poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- podniesienie kompetencji zawodowych przywracające szansę na zatrudnienie osobom długotrwale bezrobotnym, oddalonym od rynku pracy.

Koszt projektu w 2018 r.: 207 194,07 zł, w tym wkład własny 35 309,46 zł.

3. Projekt „Rodzina w Centrum”

W okresie od 01.10.2016r. do 30.06.2018r., zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A014/16-00 z dnia 02 lutego 2017 r., podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował projekt „Rodzina w Centrum”.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1: Usługi społeczne i zdrowotne, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 899 osób.

W projekcie brały udział rodziny zastępcze, które otrzymały specjalistyczne wsparcie, oraz rodziny biologiczne przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, które objęto wsparciem asystentów rodziny. Usługi świadczone były w tych rodzinach biologicznych, którym decyzją Sądu odebrano dziecko i umieszczono w pieczy zastępczej, oraz w rodzinach, którym groziło odebranie dziecka do pieczy zastępczej. W przypadku rodzin, którym zabrano dzieci praca asystentów rodziny nakierowana była na działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny, w przypadku rodzin, którym groziło odebranie dzieci – działania miały charakter prewencyjny.

Celem projektu było wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin biologicznych przeżywających trudności w tym obszarze, oraz rodzin zastępczych, w których zdiagnozowano trudności wymagające pomocy specjalistycznej kadry. Kompleksowe świadczenie usług społecznych, w wymiarze i w obszarze dotąd niedostępnym dla uczestników projektu, przyczyniło się do poprawy funkcjonowania rodzin biologicznych, zmniejszyło zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, a dzieciom odebranych stworzyło warunki powrotu do rodziny. W ramach projektu Miejski

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zatrudnił asystentów rodziny, psychoterapeutów, psychologów oraz pedagogów. Stworzono zespoły specjalistów, które kompleksowo diagnozowały sytuację życiową rodzin, opracowywały i wdrażały plan pracy z rodziną, a uczestników projektu obejmowano indywidualną i grupową terapią, psychoterapią, wsparciem pedagogicznym.

Projekt przyczynił się do rozwiązania problemów wynikających z głębokich i utrwalonych zaburzeń emocjonalnych zarówno rodziców, jak i dzieci, poprawił funkcjonowanie rodzin biologicznych w sferze opiekuńczo-wychowawczej.

Koszt projektu w 2018 r.: 1 074 666,41 zł, w tym wkład własny 237 251,86 zł.

4. Projekt „Opiekuńcza Łódź”

W okresie 01.10.2017r. – 30.09.2019r., zgodnie z umową Nr RPLD.09.02.01-10-A005/17-00 z dnia 18 grudnia 2017 r. podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizuje projekt „Opiekuńcza Łódź”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1: Usługi społeczne i zdrowotne, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, realizowany jest w partnerstwie ze: Stowarzyszeniem Rodzin Działających na Rzecz Zdrowia Psychicznego "Dla Rodziny", Towarzystwem Przyjaciół Niepełnosprawnych, Fundacją Pomocy Niepełnosprawnym "Okaz Serce" oraz Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych.

Projekt skierowany jest do osób zależnych lub niesamodzielnych, w tym osób starszych lub z niepełnosprawnościami, oraz do ich rodzin i opiekunów faktycznych, a jego celem jest zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym, edukacyjnym osób zależnych lub niesamodzielnych poprzez kompleksowe rozwijanie usług, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy.

Do 31.12.2018 r. ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 451 osób.

Uczestnicy projektu uzyskują dostęp do takich form pomocy jak:

- a) wsparcie psychologa,
- b) wsparcie Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej,
- c) miejsca w mieszkaniach wspomaganych,
- d) miejsca w rodzinnym domu pomocy społecznej,
- e) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- f) dostęp do wypożyczalni sprzętu wspomagającego lub pielęgnacyjnego.

Efektom projektu będzie zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym osób zależnych lub niesamodzielnych, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy.

Koszt projektu w 2018 r.: 1 831 424,95 zł, w tym wkład własny 50 964,00 zł.

5. Projekt „Aktywna Łódź”

W okresie 01.02.2018 r. – 31.01.2020 r, zgodnie z umową nr RPLD.09.01.03-10-0002/17-00 z dnia 14.05.2018 r., podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizuje projekt „Aktywna Łódź”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.1.3: Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020.

Celem projektu jest przywrócenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń MOPS, zamieszkałych na terenie rewitalizacji.

Do 31.12.2018 r. ze wsparcia w ramach projektu skorzystały 33 osoby bezrobotne, zakwalifikowanych do III profilu pomocy, lub nieaktywnych zawodowo.

Działania realizowane w ramach projektu w 2018r.:

- a) warsztaty rozwoju osobistego: zestaw działań, który ma na celu uruchomienie i budowanie procesu zmiany (motywacja do zmiany, poczucie własnej wartości, poprawny wizerunek, trening asertywności, zajęcia doskonalenia umiejętności społecznych, pełnienia różnych ról społecznych),
- b) Program Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; realizacja programu odbywa się na podstawie porozumienia o współpracy zawartego z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, do udziału w nim kierowani są bezrobotni, dla których jest ustalony III profil pomocy, korzystający jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej,
- c) szkolenie z podstaw obsługi komputera,
- d) kurs prawo jazdy kategorii B,
- e) streetworking: monitorowanie problemu bezdomności na terenie Łodzi, diagnoza środowiska, praca w terenie z osobami bezdomnymi.

Koszt projektu w 2018 r.: 81 611,32 zł, w tym wkład własny 13 452,24 zł.

6. Projekt „Rodzina w Łodzi do celu”

W okresie 01.10.2018r – 20.09.2021r., zgodnie z umową nr RPLD.09.02.01-10-A006/18-00 z dnia 11.01.2019r., podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizuje projekt „Rodzina w Łodzi do celu”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1: Usługi społeczne i zdrowotne, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Projekt skierowany jest do rodzin biologicznych i rodzin zastępczych, a jego celem jest wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych uczestników, wsparcie procesu rozwiązywania problemów rodzin wynikających z głębokich i utrwalonych zaburzeń emocjonalnych zarówno rodziców, jak i dzieci oraz, w rezultacie, poprawienie funkcjonowania rodzin.

W przypadku rodzin, którym decyzją Sądu odebrano dzieci, aktywność projektowa nakierowana jest na działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny biologicznej, w przypadku rodzin, którym grozi odebranie dzieci aktywność dotyczy działań prewencyjnych. W ramach projektu wzmocnieniu ulegnie kadra MOPS w Łodzi. Zwiększy się ilość asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów, pedagogów, psychoterapeutów. Planuje się także organizację warsztatów psychoedukacyjnych oraz wysokospecjalistycznej diagnozy i poradnictwa.

Spodziewane efekty: rozwiązanie problemów wynikających z głębokich i utrwalonych zaburzeń emocjonalnych zarówno rodziców, jak i dzieci, poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych w sferze opiekuńczo-wychowawczej.

W 2018r. realizowane działania nie wygenerowały kosztów.

7. Kluby Integracji Społecznej

W 2018 r. w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonowały trzy Kluby Integracji Społecznej, tj.:

- I Klub Integracji Społecznej w Łodzi przy ul. T. Kutrzeby 16,
- II Klub Integracji Społecznej w Łodzi przy ul. Księży Młyn 2 (obszar rewitalizacji).
- III Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Objazdowej 17 (wcześniejsza lokalizacja ul. Paderewskiego 47).

Finansowane były w ramach Celu II. Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych szkodliwym używaniem alkoholu, działanie 8. pn. „Aktywizacja zawodowa osób

z problemem alkoholowym w klubach integracji społecznej poprzez działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia” MPPiRPA na rok 2018.

Działania podejmowane w Klubach Integracji Społecznej miały na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego między innymi poprzez:

- minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych,
- kształtowanie postaw samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- opracowywanie i realizacja programów pomocowych,
- rozpoznawanie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i korzystanie z dostępnej infrastruktury.

Realizacja działań obejmowała prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych pomagających w starcie zawodowym, które odbywają się poprzez treningi umiejętności społecznych a także grupy wsparcia dla osób uzależnionych. Ponadto w Klubach Integracji Społecznej realizowany był Program Aktywizacja i Integracja (PAI) we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, z którym zawarto w dniu 19 kwietnia 2018 r. stosowne porozumienie. Program PAI miał na celu kształtowanie aktywnej postawy osób bezrobotnych w życiu społecznym i zawodowym i realizowany był poprzez kierowanie tych osób do prac społecznie użytecznych, wzmocnione równoległym uczestnictwem w działaniach z zakresu integracji społecznej. Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja kierowane były osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. W ramach programu realizowane były zajęcia aktywizacji społecznej i zawodowej m.in. treningi umiejętności społecznej, prace społecznie użyteczne.

W 2018 r z pomocy i wsparcia Klubów Integracji Społecznej na terenie Miasta Łodzi skorzystało 239 osób.

8. Działania na rzecz aktywizacji zawodowej

W 2018 r. w ramach aktywizacji zawodowej podjęto następujące działania:

1. Wydano 80 skierowań do wykonywania prac społecznie użytecznych realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi.
2. Zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 55 osób finansowanych z funduszu pracy.
3. Zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 3 osób finansowanych z rezerw MRPiPS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (wydanych skierowań – 12).

9. Centrum Integracji Społecznej (Miejski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wspierał zatrudnienie socjalne poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu. Zadanie to realizowała Fundacja „Uwolnienie” z siedzibą w Łodzi przy ul. Inowrocławskiej 5a.

W ramach zadania podejmowane były działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną uczestników Centrum Integracji Społecznej poprzez zorganizowanie: kursów zawodowych (prace porządkowe, prace budowlano - remontowe, prace biurowe), terapii indywidualnej i grupowej (spotkania o charakterze edukacyjnym i warsztatowym) oraz zajęć z zakresu aktywizacji zawodowej (połączone z edukacją profilaktyki uzależnień oraz zwalczaniem objawów wykluczenia społecznego). Ponadto uczestnicy mieli zapewnioną pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz pomoc ze strony doradcy zawodowego.

W 2018 r. z Centrum Integracji Społecznej skorzystało 37 osób.

CZEŚĆ IV

Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego oraz zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi

1. Budżet obywatelski

Budżet obywatelski stanowił wydzieloną część budżetu miasta Łodzi, o której przeznaczeniu decydowali mieszkańcy poprzez zgłoszenie propozycji jednorocznych zadań należących do kompetencji gminy albo powiatu, a następnie dokonanie wyboru - poprzez głosowanie - spośród pozytywnie zweryfikowanych propozycji zadań.

W 2018 r. w ramach piątej edycji Budżetu Obywatelskiego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował 7 wniosków, w tym: 2 ogólnomiejskie, 1 w rejonie Bałut, 1 w rejonie Górnej, 1 w rejonie Śródmieścia i 2 w rejonie Polesia. Łączny koszt środków wydatkowanych na ten cel w 2018 r. z budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wyniósł 103 939,44 zł.

1.1. Dzielne dom pomocy

W ramach środków pozyskanych z budżetu obywatelskiego w 2018 r. zrealizowano 6 wniosków złożonych przez mieszkańców Łodzi dotyczących następujących placówek:

- Domu Dziennego Pobytu przy ul. Rojnej 52 - wniosek dotyczył zakupu Smart TV z możliwością korzystania z Internetu (zadanie zrealizowane),
- Domu Dziennego Pobytu przy ul. Obywatelskiej 69 - wniosek dotyczył doposażenia i remontu domu dziennego pobytu w sprzęt kuchenny i rehabilitacyjny (zadanie zrealizowane),
- Domu Dziennego Pobytu przy ul. 1 Maja 24/26 - wniosek dotyczył zakupu sprzętu rehabilitacyjnego (zadanie zrealizowane),
- Domu Dziennego Pobytu przy ul. Borowej 6 - wniosek dotyczył zakupu i montażu altany ogrodowej (zadanie zrealizowane),
- Domu Dziennego Pobytu przy ul. Piotrkowskiej 203/205 - wniosek dotyczył doposażenia domu dziennego pobytu w fotel masujący (zadanie zrealizowane),
- Domu Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych przy ul. Rojnej 18a - wniosek dotyczył zakupu podnośnika transportowo-kąpielowego, elektrycznego dla dzieci i młodzieży z domu dla osób niepełnosprawnych (zadanie zrealizowane).

Wydatki poniesione na realizację ww. zadań w 2018 r. wyniosły łącznie 58 906,44 zł.

1.2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W ramach środków pozyskanych z budżetu obywatelskiego w 2018 r. realizowano wniosek dotyczący termomodernizacji budynku Domu Dziecka dla Małych Dzieci w Łodzi przy ul. Drużynowej 3/5 (zadanie jest w trakcie realizacji – w ramach poprawki do budżetu na 2019 r. zadanie będzie realizowane w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej).

Wydatki poniesione w 2018 r. dotyczyły wykonania audytu energetycznego oraz opracowania dokumentacji projektowej i wyniosły 45 033,00 zł.

2. Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadania inwestycyjne i remontowe zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi – osiedla, finansowane w trybie tzw. algorytmu.

Wśród zgłoszonych i realizowanych zadań znalazły się inwestycje i remonty w placówkach podległych, nadzorowanych i monitorowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, tj. w dziennych domach pomocy oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2018 r. wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w ramach algorytmu wyniosły łącznie 169 070,62 zł.

W ramach tych środków placówki realizowały następujące zadania:

Dzienne domy pomocy

- 1) Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4 – rozszerzenie monitoringu placówki i ogrodu poprzez założenie kamer wraz z rejestratorem, zakup grilla betonowego z kruszywa lekkiego i kamienia do ogrodu oraz remont korytarza na I piętrze i pomieszczenia do terapii zajęciowej (3 zadania zgłoszone przez Radę Osiedla Górniak),
- 2) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy al. Kościuszki 29 – naprawa i lakierowanie parkietów oraz doposażenie placówki (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Katedralna),
- 3) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 203/205 – remont kuchni wraz z zapleczem kuchennym (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Katedralna),
- 4) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Narutowicza 37 – zakup krzeseł tapicerowanych i foteli oraz wyposażenie w taboret gazowy z montażem, garnki ze stali nierdzewnej, noże kuchenne, kuchnię gazowo-elektryczną z montażem (2 zadania zgłoszone przez Radę Osiedla Śródmieście – Wschód),
- 5) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Jaracza 36 – zakup sof, foteli oraz mebli biurowych (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Śródmieście – Wschód),
- 6) Dom Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Fabrycznej 19 – zakup laptopa, 3 mikrofonów bezprzewodowych oraz zestawu nagłaśniającego truesonic series + mikser (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Stary Widzew).

Wydatki poniesione na realizację ww. zadań w 2018 r wyniosły łącznie 134 075,62 zł.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

- 1) Dom Dziecka Nr 3 w Łodzi przy ul. Sowińskiego 3 – remont pokoi wychowanków (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Julianów-Marysin-Rogi),
- 2) Dom Dziecka Nr 9 – „Dom Międzypokoleniowy Bednarska” w Łodzi przy ul. Bednarskiej 15A – remont łazienek oraz zakup wyposażenia do pokoi wychowanków (2 zadania zgłoszone przez Radę Osiedla Górniak),
- 3) Dom Dziecka Nr 6 w Łodzi przy ul. Bednarskiej 15 – zakup wyposażenia do pokoi wychowanków (zadanie zgłoszone przez Radę Osiedla Górniak).

Wydatki poniesione na realizację ww. zadań w 2018 r wyniosły łącznie 34 995,00 zł.

CZĘŚĆ V

Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

W 2018 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi, polegająca na organizacji otwartych konkursów ofert, zawieraniu umów i ich rozliczaniu pod względem finansowym w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom i patologiom społecznym odbywała się przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. W budżecie Miasta wskazane zadania przypisano Wydziałowi Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ.

Miasto Łódź zleciło 43 podmiotom, w tym 38 organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizację następujących zadań:

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

1. prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych),
2. prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę,
3. organizowanie programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

2. Rozwój pieczy zastępczej:

1. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (typu socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego),
2. prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej,
3. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.

6. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne:

1. organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym,
2. organizowanie i prowadzenie banków żywności,
3. prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci),
4. organizowanie i prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
5. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:

1. prowadzenie placówek dla bezdomnych,
2. realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
3. realizacja programu „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”,

4. realizacja programu „Świetlica dla osób bezdomnych”.

4. Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki:

1. prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa,
2. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
4. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
5. prowadzenie dziennych domów pomocy,
6. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowych domów samopomocy,
7. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie klubów samopomocy,
8. prowadzenie mieszkań chronionych (różnego typu) dla osób z różnymi niepełnosprawnościami,
9. prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
10. prowadzenie domów pomocy społecznej,
11. prowadzenie punktu pomocy charytatywnej.

5. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:

1. prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

7. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:

1. organizowanie i prowadzenie ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny,
2. realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny,
3. realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

CZEŚĆ VI

1. Kontrole merytoryczno-finansowe

1.1. Kontrole wewnętrzne

Nadzór nad sposobem realizacji zadań wykonywanych przez MOPS i jednostki nadzorowane oraz podmioty, z którymi zawarte zostały umowy na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej sprawował Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej oraz oddziały merytoryczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi – w zakresie spraw im podległych. Nadzór realizowany był w formie kontroli i wizytacji.

□ **Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej:**

W 2018 roku planowano przeprowadzić 9 kontroli, a wykonano 14 kontroli (156% planu). Wszystkie kontrole zrealizowane w roku 2018 były kontrolami problemowymi.

W roku 2018 w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez MOPS wykonano ogółem 4 kontrole (wszystkie doraźnie), a w podmiotach z którymi MOPS zawarł stosowne umowy przeprowadzono 10 kontroli.

W wyniku kontroli stwierdzono ogółem 63 nieprawidłowości. W czasie trwania kontroli usunięto 27 nieprawidłowości.

W związku z dokonanymi kontrolami wydano 31 zaleceń pokontrolnych, z czego 30 zaleceń zostało wykonanych, a jedno zalecenie zostanie zrealizowane w 2019 r. W rezultacie kontroli zrealizowanych w 2018 r. jeden podmiot zwrócił do Gminy 9824,64 zł (plus odsetki) – gdyż poniósł nieuzasadniony wydatek.

W toku kontroli przeprowadzonych w roku 2018 nie stwierdzono naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Wyniki żadnej kontroli nie dostarczyły ustaleń, z powodu których należało powiadomić organy ścigania. Uwagi kontroli dotyczyły głównie uchybień wynikających z nieprzestrzegania ustawy o rachunkowości i finansach publicznych.

□ **Wydział Koordynacji i Nadzoru** przeprowadził:

- kontrolę w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7: kontrolą objęto rejestry i ewidencje prowadzone przez pracownika socjalnego Schroniska; w ramach przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.;
- kontrolę trzech Wydziałów Pracy Środowiskowej w zakresie funkcjonowania Działu Pomocy Pozamaterialnej MOPS w Łodzi, z wyłączeniem spraw dotyczących procedury *Niebieskie Karty*, tj.: realizacja bieżących Indywidualnych Programów Integracji cudzoziemców, realizacja świadczeń z tytułu Karty Polaka w 2018 r., wypłata świadczeń z tytułu repatriacji w 2018 r., działania asystentów rodzin i specjalistów (po dwie rodziny objęte opieką asystenta – praca z rodziną zakończona w 2018 r.), funkcjonowanie mieszkań chronionych pozostających w strukturze organizacyjnej Wydziału Pracy Środowiskowej w 2018 roku. Kontrolujący realizację zadań Działu ocenili pozytywnie, nie stwierdzono zagrożenia prawidłowej realizacji powierzonych zadań. Zaobserwowano jednak uchybienia, które upoważniały do wydania zaleceń.

□ **Wydział Pomocy Stacjonarnej** przeprowadził w Domach Pomocy Społecznej w Łodzi 5 kontroli, w trakcie których stwierdzono uchybienia, wydano stosowane zalecenia, które przekazane zostały do realizacji dyrektorom jednostek.

□ **Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej:**

W ramach monitorowania działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych, w okresie sprawozdawczym przeprowadzono:

- 4 kontrole,
- 20 wizytacji.

Ich przedmiotem była m.in. ocena jakości sprawowanej opieki nad dziećmi, wgląd w dokumentację oraz weryfikacja akt osobowych obecnych wychowanków, zebranie niezbędnych informacji dotyczących funkcjonowania placówki. W przypadku stwierdzenia uchybień wydano stosowne uwagi i zalecenia, które zostały przekazane do realizacji dyrektorowi jednostki.

1.2. Kontrole zewnętrzne

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi kontrolowany był przez:

- 1) Wojewodę Łódzkiego - kontrola dotycząca oceny prowadzenia postępowań w sprawach udzielania pomocy osobom, o których mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (1 kontrola), kontrola w zakresie zbadania i oceny realizacji zadania dotyczącego procesu kwalifikowania osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez MOPS w Łodzi oraz zgodności zatrudnienia pracowników realizujących zadania będące przedmiotem kontroli z kwalifikacjami (1 kontrola),
- 2) Łódzki Urząd Wojewódzki - kontrola dotycząca organizacji i funkcjonowania Centrum ds. umieszczeń i kierowania, realizacja postanowień sądu w zakresie umieszczania dzieci w pracy zastępczej (2 kontrole),
- 3) Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi - kontrola planowa w trakcie realizacji projektu nr RPLD.09.02.01-10-A014/16 „Rodzina w Centrum” (1 kontrola), kontrola planowa w trakcie realizacji projektu RPLD.09.02.01-10-A005/17 „Opiekuńcza Łódź” (1 kontrola),
- 4) Państwową Inspekcję Pracy – zakres przedmiotowy kontroli: przestrzeganie przepisów prawa pracy, w tym BHP, przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, wypłaty wynagrodzeń w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (1 kontrola),
- 5) Archiwum Państwowe w Łodzi – kontrola w zakresie przestrzegania przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (1 kontrola).

2. Struktura organizacyjna i zatrudnienie

2.1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wprowadzonym zarządzeniem Nr 5972/VI/14 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 27 marca 2014 r. (zmienionym zarządzeniami Prezydenta Miasta Łodzi Nr 1479/VII/15 z dnia 15 lipca 2015 r., Nr 7297/VII/17 z dnia 28 listopada 2017 r., Nr 7548/VII/17 z dnia 21 grudnia 2017 r., Nr 8269/VII/18 z dnia 24 kwietnia 2018 r. i Nr 560/VIII/19 z dnia 14 lutego 2019 r.) w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łodzi, w skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r. wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- Wydział Finansowo - Księgowy,

- Wydział Gospodarczo - Techniczny,
- Wydział Koordynacji i Nadzoru,
- Wydział Organizacyjno - Administracyjny,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej,
- I Wydział Pracy Środowiskowej,
- II Wydział Pracy Środowiskowej,
- III Wydział Pracy Środowiskowej,
- Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej,
- Wydział Wspierania Pieczy Zastępczej,
- Wydział Prawny,
- Zespół Audytu Wewnętrznego,
- Zespół ds. BHP,
- Zespół ds. Informatycznych
- Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej,
- Zespół ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
- Samodzielne Stanowisko Rzecznika Prasowego.

W ramach Wydziału Wspierania Ekonomii Społecznej działały 3 Kluby Integracji Społecznej, a w ramach Wydziałów Pracy Środowiskowej funkcjonowało: 17 domów dziennego pobytu, w tym dzienny Dom „Senior-WIGOR” (dodatkowo 1 dom dziennego pobytu funkcjonował przy domu pomocy społecznej), 2 domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych, 3 mieszkania chronione oraz schronisko dla bezdomnych kobiet z miejscami noclegowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w prowadzonych przez Miasto i prowadzonych na zlecenie Miasta 15 domach pomocy społecznej (w tym 13 publicznych), a także koordynował i monitorował działalność 8 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych na zlecenie Miasta, 5 centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto oraz 21 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi działał Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonował Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

2.2. Obsługa organizacyjna

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przygotował:

- 10 projektów uchwał Rady Miejskiej w Łodzi,
- 47 projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wydał 83 zarządzenia wewnętrzne regulujące funkcjonowanie Ośrodka.

W roku 2018 w ramach realizowanych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przeprowadził 121 068 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej, w tym:

- Wydziały Pracy Środowiskowej – 107 267,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej – 4 095,
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej – 9 706.

2.3. Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2018 r. w łódzkiej pomocy społecznej zatrudnionych było:

- w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi - 899,35 etatów,
- w Zespole do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – 11,75 etatów,
- w Miejskim Zespole Orzekania o Niepełnosprawności – 23,50 etatów.

3. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 roku

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
I. ŚWIADCZENIA NA ZASPOKOJENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA									
1.	Zasilki (stałe, okresowe, celowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne)		50.824.030,35	1.649,25				50.825.679,60	R 85213 2132711 R 85213 2189292 R 85214 2012211 R 85214 2093701 R 85216 2132701
2.	Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 – dotacja z budżetu państwa		12.883.236,93					12.883.236,93	R 85230 2207441
3.	Dożywianie dzieci w szkołach		516.000,00					516.000,00	R 85295 2004871
4.	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - prowadzenie taniego żywienia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym		1.016.736,47					1.016.736,47	R 85154 2093491

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
5.	Apteka Komunalna		404.804,30					404.804,30	R 85295 2093791
6.	Wynagrodzenie dla kuratorów		66.692,58					66.692,58	R 85295 2206391
7.	Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych	359.799,64						359.799,64	R 85219 2150781
II. POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPELNOSPRAWNYM									
8.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		4.837,19					4.837,19	R 85228 2235591
9.	Dzienne domy pomocy		7.827.979,26					7.827.979,26	R 85203 2207591 R 85203 2001301 R 85203 2235601
10.	Dzienny Dom „Senior Wigor” - dotacja		150.000,00					150.000,00	R 85295 2208101
11.	Domy pomocy społecznej				5.311.142,48			5.311.142,48	R 85202 2008612
12.	Rodzinny dom pomocy		109.680,00					109.680,00	R 85228 2189751

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
13.	Koszty uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej				615.464,27			615.464,27	R 85311 2206482 R 85311 2235382 R 85311 2235392
14.	Koszty obsługi programu "Aktywny samorząd"		86.366,62					86.366,62	R 85219 2152871
15.	Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności			1.899.158,78				1.899.158,78	R 85321 2042692
III. POMOC OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I ICH RODZINOM									
16.	Przebudowa i adaptacja pomieszczeń w Łodzi ul. Staszica 1/3 na potrzeby filii środowiskowego domu samopomocy dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną	990.409,99						990.409,99	R 85203 2235681
17.	Dzienne domy pomocy dla osób niepełnosprawnych		3.465.339,98					3.465.339,98	R 85203 2151421 R 85203 2235461
IV. POMOC OSOBOM BEZDOMNYM									
18.	Schronisko dla bezdomych kobiet		551.631,83					551.631,83	R 85203 2008931
19.	Budowa budynku przeznaczonego na noclegownię - dokumentacja		23.600,00					23.600,00	R 85203 2235501

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
V. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU (środki w budżecie WZiSS)									
VI. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH (środki w budżecie WZiSS)									
VII. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH W ZAKRESIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ									
20.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki				44.538,30			44.538,30	R 85510 2207462
21.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej				3.000,00			3.000,00	R 85510 2207472
VIII. POMOC RODZINIE W SYTUACJI KRYZYSOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE									
22.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego		15.851,48					15.851,48	R 85205 2132731
23.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego		7.000,00					7.000,00	R 85205 2132721

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
IX. POMOC MIGRANTOM									
24.	Pomoc dla repatriantów		33.902,00	169.488,70				203.390,70	R 85334 2056842 R 85334 2093501
25.	Pomoc z tytułu Karty Polaka			1.073.847,30				1.073.847,30	R 85395 2207942
26.	Pomoc dla cudzoziemców			169.112,75				169.112,75	R 85231 2151482
X. POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ OSOBOM INNYM NIŻ UBEZPIECZENI									
27.	Koszty wydawania decyzji	103.526,00						103.526,00	R 85195 2104871

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
XI. WSPIERANIE RODZINY									
28.	Wspieranie rodziny przez asystentów rodziny oraz pomoc psychologiczno- pedagogiczna		1.325.290,87					1.325.290,87	R 85504 2207601 R 85504 2152371
29.	Realizacja rządowego programu „Dobry start”			395.832,19				395.832,19	R 85504 2235672

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
XII. PIECZA ZASTĘPCZA									
30.	Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej		3.555.214,26		16.336.088,44			19.891.302,70	R 85508 2235402 R 85508 2235412 R 85508 2207312 R 85508 2207341 R 85508 2207351 R 85508 2207361 R 85508 2207232 R 85508 2207262 R 85508 2207272 R 85508 2207322 R 85508 2235481
31.	Interwencyjny ośrodek preadopcyjny		85.742,71		819.862,79			905.605,50	R 85295 2235471 R 85295 2235372
32.	Dodatek do zryczałtowanej kwoty – placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego			244.513,58				244.513,58	R 85510 2207872
33.	Dodatek wychowawczy – rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe			6.336.663,80				6.336.663,80	R 85508 2207842 R 85508 2207852 R 85508 2207862

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
34.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze		395.469,19	252.003,60	35.468.325,21			36.115.798,00	R 85510 2207452 R 85510 2207612 R 85510 2235491 R 85510 2235422 R 85510 2235432 R 85510 2235452 R 85156 2011462 R 85295 2189742 R 85295 2056792
XIII. OSOBY USAMODZIELNIANE OPUSZCZAJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE I PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE									
35.	Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze		90.213,59		2.661.987,31			2.752.200,90	R 85220 2104361 R 85508 2207242 R 85508 2207252 R 85508 2207282 R 85508 2207292 R 85510 2207482 R 85510 2207492

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI
XIV. DZIAŁANIA NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO									
36.	Projekt „Aktywny Krok”		207.194,07					207.194,07	R 85295 2207061
37.	Projekt „Świetlice Łódź”		1.880.814,79					1.880.814,79	R 85295 2207071
38.	Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu		219.039,23					219.039,23	R 85154 2188831 R 85154 2207641
39.	Projekt „Rodzina w Centrum”		1.074.666,41					1.074.666,41	R 85295 2207921
40.	Projekt „Opiekuńcza Łódź”		1.831.424,95					1.831.424,95	R 85295 2235541
41.	Projekt „Aktywna Łódź”		81.611,32					81.611,32	R 85295 2235651
42.	Rozliczenie projektów unijnych		9.928,07					9.928,07	R 85295 2152861
L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓLEM	UWAGI

**XV. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO ORAZ ZADANIA ZGŁOSZONE PRZEZ JEDNOSTKI
POMOCNICZE MIASTA ŁODZI**

43.	Wydatki w ramach algorytmu – dzienne domy pomocy		134.075,62					134.075,62	R 85203 2208241 R 85203 2208141 R 85203 2208151 R 85203 2208161 R 85203 2208171 R 85203 2208181
44.	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – dzienne domy pomocy		58.906,44					58.906,44	R 85203 2189071 R 85203 2235311 R 85203 2235321 R 85203 2235331 R 85203 2235341 R 85203 2235361
45.	Wydatki w ramach algorytmu – placówki opiekuńczo - wychowawcze				34.995,00			34.995,00	R 85510 2208492 R 85510 2235262 R 85510 2208472 R 85510 2235242
46.	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – placówki opiekuńczo-wychowawcze				45.033,00			45.033,00	R 85510 2235302 R 85510 2236052

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	OGÓŁEM	UWAGI
XVI. WYDATKI NA UTRZYMANIE OŚRODKA									
47.	Koszty utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej		46.463.826,93		1.951.161,16			48.414.988,09	R 85219 2036051 R 85219 2094081 R 85219 2104851 R 85219 2235561 R 85219 2235571 R 85508 2207302 R 85508 2152982
48.	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym		1.864.647,52					1.864.647,52	R 85415 2207191
49.	Zespół ds. obsługi pomocy materialnej o charakterze socjalnym		247.832,15					247.832,15	R 85295 2207151
	OGÓŁEM	1.453.735,63	137.513.587,11	10.542.269,95	63.291.597,96			212.801.190,65	
OGÓŁEM WYDATKI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁODZI								212.801.190,65	

W tabeli nie zostały uwzględnione środki pochodzące z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 14 080 265,73 zł.

4. Główne sukcesy i bariery w prowadzonej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2018 r.

4.1. Sukcesy:

1. Zintensyfikowanie działań na rzecz promocji rodzinnej pieczy zastępczej poprzez m.in.: rozprawienie 50 000 ulotek na temat rodzicielstwa zastępczego (szkoły, przedszkola, szpitale, parafie, Caritas, Uniwersytet Medyczny), spotkania informacyjne z nauczycielami w szkołach i przedszkolach, emisję spotu promującego rodzicielstwo zastępcze, wsparcie znanych osób dla kampanii poprzez zdjęcia z logo „RODZINA JEST DLA DZIECI”. (np. Hanna Zdanowska, Adam Kszczot, Tomasz Kot, Piotr Fronczewski, Marcin Gortat), artykuły prasowe lokalne i ogólnopolskie na temat kampanii, uruchomienie strony kampanii: www.rodzinajestdladzieci.pl, uruchomienie profilu kampanii na Facebooku <https://www.facebook.com/RodzinaJestDlaDzieci/>, uruchomienie profilu kampanii na YouTube. Działania te spowodowały bardzo duży wzrost liczby osób zgłaszających się jako kandydaci na rodziny zastępcze w stosunku do lat poprzednich.
2. Intensywniejsze wsparcie rodzin zastępczych poprzez organizację warsztatów, szkoleń i imprez integracyjnych dla rodzin zastępczych (dzieci i dorosłych).
3. Przeprowadzenie Akcji Mikołajki - 500 dzieci z pieczy zastępczej dostało prezenty o wartości około 100 zł każdy. Większość z nich dokładnie to o co prosiły św. Mikołaja w dostarczonych do MOPS listach.
4. Uruchomienie programu ZDROWY JAK LEW – diagnostyka i leczenie dzieci z domów dziecka przez lekarzy specjalistów skupionych wokół Stowarzyszenia Lions Club Łódź. Program został uruchomiony w październiku 2018 i jest planowany jako wieloletnie, ciągłe działanie Stowarzyszenia.
5. Nawiązanie współpracy z przedstawicielami biznesu i trzeciego sektora w podejmowaniu wspólnych inicjatyw na rzecz rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programów wspierających osoby usamodzielniające się, w tym m.in.:
  - a. zorganizowanie z Fundacją „Samodzielność od kuchni” czterech spotkań/warsztatów kulinarnych dla młodzieży z pieczy instytucjonalnej w wieku 15-19 lat,
  - b. rozpoczęcie z Fundacją Samodzielni Robinsonowie pilotażowego programu „Super Senior – Opiekun usamodzielnienia” - polegającego na pozyskaniu opiekunów usamodzielniania wśród seniorów w palcówkach opiekuńczo - wychowawczych, w Centrach Aktywnego Seniora, na Uniwersytetach III wieku. W ramach projektu prowadzono warsztaty dotyczące procesu usamodzielnienia dla Seniorów, zorganizowanie spotkania integracyjnego dla uczestników projektu. Realizacja programu ma na celu pomoc młodzieży i seniorom w codziennych sprawach typu oddłużenie mieszkania, pozyskanie sprzętu domowego, prowadzenia dokumentacji związanej z usamodzielnieniem.
7. Utworzenie filii środowiskowego domu samopomocy na 40 miejsc dla osób ze sprzężoną niepełnosprawnością lub spektrum autyzmu.

4.2. Bariery:

1. Niewystarczająca edukacja społeczeństwa w zakresie rodzicielstwa zastępczego.
2. Brak współpracy pomiędzy powiatami w zakresie szkolenia i kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.
3. Zwiększenie ryzyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz nowe formy uzależnień (dopalacze, uzależnienie od gier video, Internet).
4. Ryzyko wypalenia zawodowego.

5. Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, w celu umożliwienia poprawy sytuacji osób i rodzin, które znalazły się w systemie pomocy społecznej, podejmuje szereg działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Działania podejmowane we współpracy z podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej mają na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, zapobieganie ubóstwu, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Podejmując działania w zakresie polityki społecznej na rzecz mieszkańców miasta Łodzi należy zwrócić uwagę na:

- dostosowanie typów domów pomocy społecznej dla potrzeb zdrowotnych mieszkańców,
- uruchomienie nowego domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- rozwój alternatywnych form pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- kontynuowanie zadań mających na celu tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi pieczy zastępczej:
  - wzmocnienie zasobów kadrowych, zatrudnianie nowych pracowników (z uwagi na wzrost liczby rodzin zastępczych), szkolenia zwiększające kompetencje i umiejętności koordynatorów i pracowników socjalnych, tym samym zapewnienie wysokiej jakości świadczonej pracy na rzecz rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej.
  - rozwój kadry zarządzającej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, nawiązywanie dobrej współpracy z instytucjami działającymi na rzecz pieczy zastępczej w tym innymi powiatami, korzystanie z dobrych praktyk innych Organizatorów Pieczy Zastępczej. Dbłość o zapewnienie właściwych warunków pracy tj. odpowiednio wyposażonych miejsc pracy pracownikom WWPZ.
  - nawiązywanie ścisłej współpracy z instytucjami działającymi i w zakresie oświaty, służby zdrowia oraz wszystkimi działającymi na rzecz dziecka i rodziny w tym instytucjami pozarządowymi. Budowanie współpracy z Sądami rodzinnymi oraz kuratorami sądowymi.
- Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników Ośrodka.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi

mgr Andrzej Kaczorowski

WICEPREZYDENT MIASTA

Krzysztof Piątkowski

PREZYSTORATOR
DEPARTAMENTU
JAKOŚCI ŻYCIOWEJ I ZIELNI
H. K. Kozubalik